

YEREVAN STATE
UNIVERSITY

Narine Gasparyan

**BRUSH UP
YOUR
TALK**

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ՆԱՐԻՆԵ ԱԼԲԵՐՏԻ ԳԱՍՊԱՐՅԱՆ

ԶԱՐԳԱՅՐԵՔ ԶԵՐ ԲԱՆԱՎՈՐ ԽՈՍՔԸ

(Միջին մակարդակ)

ԵՐԵՎԱՆ

ԵՊՀ ՀՐԱՏԱՐԱԿԶՈՒԹՅՈՒՆ

2021

YEREVAN STATE UNIVERSITY

NARINE GASPARYAN

BRUSH UP YOUR TALK

(Intermediate level)

YEREVAN
YSU PRESS
2021

ՀՏԴ 811.111(075.8)

ԳՄԴ 81.432.1Գ73

Գ 316

*Հրատարակության է երաշխավորվել
ԵՊՀ եվրոպական լեզուների և հաղորդակցություն
ֆակուլտետի գիտական խորհրդի կողմից:*

Խմբագիր՝ Բ. Գ. Թ., դոցենտ Ա. ԳԱԼՍՅԱՆ

Գրախոս՝ Բ. Գ. Ղ., պրոֆեսոր Գ. ՄՈՒՐԱԴՅԱՆ

Գասպարյան Ն.

Գ 316 Ջարգացրեք ձեր բանավոր խոսքը: Ձեռնարկ բուհերի ուսանողների համար/ Ն. Գասպարյան: -Եր., ԵՊՀ հրատ., 2021, 116 էջ:

Ձեռնարկը նախատեսված է բուհերի՝ անգլերենը որպես երկրորդ մասնագիտություն ուսումնասիրող կամ ոչ մասնագիտական ֆակուլտետների ուսանողների համար: Գիրքը միտված է զարգացնելու ուսանողների հաղորդակցական հմտությունները, ամրապնդելու նրանց գիտելիքները:

ՀՏԴ 811.111(075.8)

ԳՄԴ 81.432.1Գ73

ISBN 978-5-8084-2523-3

© ԵՊՀ հրատ., 2021

© Գասպարյան Ն., 2021

Բովանդակություն/ Content

ԱՌԱՋԱԲԱՆ.....	7
UNIT 1	
Greeting and Introduction	
Ողջունում և ծանոթացում	8
UNIT 2	
Travelling	
Ճանապարհորդություն.....	17
UNIT 3	
Vacation	
Արձակուրդ.....	33
UNIT 4	
In the Town	
Քաղաքում	44
UNIT 5	
At the Restaurant	
Ռեստորանում	52
UNIT 6	
At the Doctor's	
Բժշկի մոտ	64
UNIT 7	
Shopping	
Գնումներ	75
UNIT 8	
Everyday Services	
Կենցաղային ծառայություններ.....	85

UNIT 9

Places of Entertainment, Leisure time

Ժամանցի վայրեր, ազատ ժամանակ 95

UNIT 10

Education, Occupation, Job

Կրթություն, զբաղմունք, աշխատանք 104

ԱՌԱՋԱԲԱՆ

Ձեռնարկը նախատեսված է բուհերի՝ անգլերենը որպես երկրորդ օտար լեզու ուսումնասիրող, ինչպես նաև ոչ մասնագիտական ֆակուլտետների ուսանողների համար: Այն միտված է խորացնելու և ամրապնդելու ուսանողների լեզվական գիտելիքները, հարստացնելու նրանց բառապաշարը, զարգացնելու հաղորդակցական հմտությունները բանավոր խոսքում:

Դասագիրքը բաղկացած է տասը թեմատիկ բաժիններից, որոնցից յուրաքանչյուրն ընդգրկում է երկխոսություններ տարբեր թեմաների շուրջ, որոնց նախորդում են անձանոթ բառերի և արտահայտությունների հայերեն մեկնաբանություններ, իսկ երկխոսություններին հաջորդում են քննարկման տարբեր հարցեր և թեմաներ, որոնք միտված են ակտիվացնելու ուսանողի ստեղծագործական միտքը և հաղորդակցական հմտությունները:

Դաս-բաժինները ներառում են բառապաշարը և խոսքի հմտությունները զարգացնող հետևյալ թեմաները՝ ողջունում և ծանոթացում, ճանապարհորդություն, արձակուրդում, քաղաքում, ռեստորանում, բժշկի մոտ, դեղատանը, ատամնաբուժարանում, գնումներ կատարելիս, ուտելիքներ, վարսավիրանոցում, գեղեցկության սրահում, կենցաղային այլ ծառայություններ, ժամանցի վայրեր, ազատ ժամանակ, կրթություն, զբաղմունք, աշխատանք: Գրքի վերջին հատվածում ինքնակենսագրություն կազմելու և աշխատանքի ընդունվելու համար հարցազրույցի պատրաստվելու ցուցումներ են տրվում սովորողներին երկխոսությունների միջոցով:

Տեքստերը դասակարգված են պարզից բարդ սկզբունքով, բազմաբնույթ են և տեղեկատվական:

UNIT 1

Greeting and Introduction

Ողջունում և ծանոթացում

Useful vocabulary

Օգտակար բառապաշար

department	բաժանմունք
mother-tongue	մայրենի լեզու
foreign language	օտար լեզու
profession	մասնագիտություն
interpreter	թարգմանիչ
to introduce	ներկայացնել
exactly	ճշգրիտ
age	տարիք
parents	ծնողներ
uncle	քեռի, հորեղբայր
mutual friend	ընդհանուր ընկեր
devoted	նվիրված
housewife	տնային տնտեսուհի
well-known	հայտնի
for ages	երկար ժամանակ
to have a lot in common	ընդհանուր շատ բան ունենալ
to catch a train	գնացք նստել
to get to	հասնել
suppose	ենթադրել
generally	ընդհանրապես
describe	նկարագրել
early / late riser	շուտ / ուշ արթնացող
as a rule	որպես կանոն

what's up?
have a lot in common

ի՞նչ նորություն կա
շատ ընդհանրություններ ունենալ

a) Good morning, friends!

Բարի լույս, ընկերներ՛:

We are all great friends –
Nick, Ann, and me.

Մենք՝ բոլորս՝ Նիքը, Աննան և
ես, լավ ընկերներ ենք:

I'm sorry, don't you know
Ann? Here she is! Let us speak
to her.

Կներեք, Դուք Աննային չգի-
տե՞ք: Ահա նա: Եկե՛ք խոսենք
նրա հետ:

Pete: Hello, Ann! How are
you?

Փիթ: Բարև, Աննա՛, ինչպե՞ս
եք:

Ann: Hello! Thank you, I'm
well. What about you?

Աննա: Բարև, շնորհակալու-
թյուն, ես լավ եմ: Իսկ Դո՞ւք:

Pete: Thanks. All right. Do
you know my elder brother,
Ann?

Փիթ: Շնորհակալություն: Լավ
եմ: Դուք իմ ավագ եղբորը գի-
տե՞ք, Աննա՛:

Ann: I'm not really sure I do.
Will you describe his
appearance?

Աննա: Այնքան էլ համոզված
չեմ, որ գիտեմ: Կնկարագրե՞ք
նրա արտաքինը:

Pete: He is rather tall and
dark-eyed boy. He is from
your department.

Փիթ: Նա բավականին բարձ-
րահասակ, մուգ աչքերով
տղա է: Նա Ձեր բաժնից է:

Ann: Oh, yes, certainly I know
him. How old is he?

Աննա: Օ՛, այո՛, ես հաստատ
նրան գիտեմ: Քանի՞ տարե-
կան է նա:

Pete: He is about 17, but I am not sure I know his age exactly.

Ann: Where were you born?

Pete: I was born in London.

Ann: Would you tell me a little about your family?

Pete: Our family is not large. We are four: my parents, my brother and me.

Ann: What are your parents?

Pete: My father is a doctor. My mother doesn't work, she is a housewife.

Ann: And now let me introduce myself. I'm Ann Anderson and I am a student. I want to become an interpreter. My mother-tongue is English and I am from England. I know many foreign languages, and I think that I'll be a very good interpreter.

Փիթ: Նա մոտավորապես 17 տարեկան է, բայց ես համոզված չեմ, որ ճշգրիտ գիտեմ նրա տարիքը:

Աննա: Դուք որտե՞ղ եք ծնվել:

Փիթ: Ես Լոնդոնում եմ ծնվել:

Աննա: Մի փոքր կպատմե՞ք Ձեր ընտանիքի մասին:

Փիթ: Մեր ընտանիքը մեծ չէ: Մենք չորսն ենք՝ ծնողներս, եղբայրս և ես:

Աննա: Ի՞նչ մասնագիտություն ունեն Ձեր ծնողները:

Փիթ: Հայրս բժիշկ է: Մայրս չի աշխատում. նա տնային տնտեսուհի է:

Աննա: Իսկ հիմա թույլ տվեք ինձ ներկայանալ: Ես Աննա Անդերսոնն եմ, և ես ուսանողուհի եմ: Ես ուզում եմ դառնալ թարգմանչուհի: Իմ մայրենի լեզուն անգլերենն է, ես անգլիացի եմ: Ես շատ օտար լեզուներ գիտեմ և կարծում եմ, որ շատ լավ թարգմանչուհի կդառնամ:

Pete: I am happy to meet you.

Փիթ: Ուրախ եմ Ձեզ հետ ծանոթանալու համար:

Ann: I am sure we'll be very good friends.

Աննա: Համոզված եմ, որ մենք շատ լավ ընկերներ կդառնանք:

Questions and topics for discussion

Հարցեր և թեմաներ քննարկման համար

1. What is your first name?
2. What is your second (family) name?
3. How old are you?
4. Where were you born?
5. What is your profession?
6. Do you know any foreign language?
7. Do you have brothers or sisters?
8. What is their speciality?
9. Do you have a lot in common?
10. Will you tell us about your parents?

b) Let me introduce myself.

Թույլ տվեք ներկայանալ:

Tony: May I introduce myself?

Թոնի: Թույլ տվեք ներկայանալ:

Smith: Of course.

Սմիթ: Իհարկե:

Tony: My name's Tony.

Թոնի: Իմ անունը Թոնի է:

Smith: Just Tony?

Սմիթ: Ուղղակի Թոնի՞:

Tony: Yes, just Tony.

Թոնի: Այո՛, ուղղակի Թոնի:

Smith: Oh, I see. How do you do?

Tony: How do you do? I've wanted to meet you for ages.

Smith: Really? It's fine to meet you now. I've heard a lot about you.

Tony: Oh! I didn't know I was well-known.

Smith: Of course you are. I'm sure we'll have a lot in common.

Tony: Do you think so?

Smith: Oh yes, I'm quite sure. I was talking to a mutual friend recently.

Tony: A mutual friend?

Smith: Yes, Thomas Cook. You do remember him, don't you?

Tony: No, I'm afraid I don't remember Thomas Cook. And his name doesn't mean anything to me.

Սմիթ: Օ՛, լավ: Բարև Ձեզ:

Թոնի: Բարև Ձեզ: Երկար ժամանակ է, որ ցանկացել եմ Ձեզ հանդիպել:

Սմիթ: Իսկապե՞ս: Հիանալի է Ձեզ հանդիպել հիմա: Ես Ձեր մասին շատ եմ լսել:

Թոնի: Օ՛, ես չգիտեի, որ հայտնի եմ:

Սմիթ: Իհարկե, հայտնի էք: Ես համոզված եմ, որ ընդհանուր շատ բան կունենանք:

Թոնի: Դուք այդպե՞ս էք կարծում:

Սմիթ: Այո՛, ես միանգամայն համոզված եմ: Վերջերս խոսում էի մեր ընդհանուր ընկերոջ հետ:

Թոնի: Ընդհանուր ընկերոջ հե՞ս:

Սմիթ: Այո՛, Թոմաս Քուքի: Դուք հիշում էք նրան, այնպես չէ՞:

Թոնի: Ո՛չ, վախենում եմ, որ չեմ հիշում Թոմաս Քուքին: Եվ նրա անունը ինձ ոչինչ չի ասում:

Questions and topics for discussion

Հարցեր և թեմաներ քննարկման համար

1. Do you have many friends?
2. Do you make friends easily?
3. Have you made any friends over the Internet?
4. Do you have any long distance friends?
5. What qualities are important in a friend for you?
6. What quality do you admire most in people?
7. Do you have devoted and reliable friends?
8. Do you trust all of your friends?
9. How many people do you consider your "best friends?"
10. What type of people do you get along with best?

c) I am glad to meet you.

Ուրախ եմ՝ քեզ հանդիպելու համար:

Ann: Hello, I am glad to meet you. Where have you been all this time? What's up?

Աննա: Բարև, ուրախ եմ՝ քեզ հանդիպելու համար: Որտե՞ղ էիր այս ողջ ժամանակ: Ի՞նչ նորություն կա:

Bob: Hello, I have been away this summer.

Բոբ: Բարև, այս ամառ այստեղ չէի:

Ann: Well, I know that, but where have you been?

Աննա: Դե, ես դա գիտեմ, բայց որտե՞ղ էիր:

Bob: I visited my uncle in London.

Բոբ: Ես այցելեցի իմ քեռուն Լոնդոնում:

Ann: And how are you getting on?

Աննա: Եվ ինչպե՞ս են գործերդ:

Bob: Everything is all right, thanks.

Ann: You have been ill, haven't you?

Bob: Oh, yes, but I feel quite well now.

Ann: What's the news, Bob?

Bob: No news at all.

Ann: No news is good news, as the English say.

Bob: Oh, they do say so, but is that always right?

Բոբ: Ամեն ինչ լավ է, շնորհակալություն:

Աննա: Դու հիվանդ էիր, այնպես չէ՞:

Բոբ: Օ՛, այո՛, բայց հիմա ինձ միանգամայն լավ եմ զգում:

Աննա: Ի՞նչ նորություն կա, Բոբ:

Բոբ: Ոչ մի նորություն:

Աննա: Ինչպես անգլիացիներն են ասում, լավ լուր է, երբ լուր չկա:

Բոբ: Օ՛, նրանք իսկապես այդպես են ասում, բայց արդյո՞ք դա միշտ ճիշտ է:

Questions and topics for discussion

Հարցեր և թեմաներ քննարկման համար

1. Do you feel happy when you meet your friends?
2. Do you often visit your friends?
3. What do you usually do with your friends?
4. Where do you prefer to meet your friends?
5. What do you talk about when you meet?
6. What things should friends never do?
7. How long have you known your best friend?
8. What topics do you like to discuss?
9. How often do you talk with your friends?
10. Can you describe one of your closest friends?

d) What time do you usually get up?

Ann: What time do you usually get up?

Bob: Generally at about half past seven.

Ann: Why so early? Are you an early riser?

Bob: Because I usually catch an early train up to town.

Ann: Do you always go up by train?

Bob: No, not always.

Ann: How do you get there if you don't go by train?

Bob: By bus or by car.

Ann: When do you get to the office?

Bob: As a rule, about eight o'clock.

Ann: Do you stay in town all day?

Bob: Sometimes I do, sometimes I don't.

Ann: And I suppose you never go

Սովորաբար ժամը քանիսի՞ն էք արթնանում:

Աննա: Սովորաբար ժամը քանիսի՞ն էք արթնանում:

Բոբ: Սովորաբար 7 անց 30-ին:

Աննա: Ինչո՞ւ այդքան վաղ:

Բոբ: Որովհետև ես սովորաբար նստում եմ քաղաք գնացող առավոտյան առաջին գնացքը:

Աննա: Դուք միշտ գնացքո՞վ եք գնում:

Բոբ: Ո՛չ, ոչ միշտ:

Աննա: Եթե գնացքով չէք գնում, ապա ինչպե՞ս էք հասնում այնտեղ:

Բոբ: Ավտոբուսով կամ մեքենայով:

Աննա: Ե՞րբ էք հասնում գրասենյակ:

Բոբ: Որպես կանոն, մոտավորապես ժամը ութին:

Աննա. Դուք ամբո՞ղջ օրն էք մնում քաղաքում:

Բոբ: Երբեմն այո, երբեմն ոչ:

Աննա: Եվ ես ենթադրում եմ, որ

away from home on Sundays.

Bob: When I get home on Saturday afternoon, I stay there till Monday morning.

Ann: What train do you catch?

Bob: I catch the 8.30 train, but if I miss that one, there is another at 8.45.

Դուք տանից երբեք դուրս չեք գալիս կիրակի օրերին:

Բոբ: Երբ ես տուն եմ հասնում շաբաթ կեսօրից հետո, ես մնում եմ այնտեղ մինչև երկուշաբթի առավոտ:

Աննա: Ի՞նչ գնացք եք նստում:

Բոբ: Սովորաբար ես նստում եմ 8.30-ի գնացքը, բայց երբ չեմ հասնում այդ գնացքին, կա մեկ ուրիշը՝ 8.45-ին:

Questions and topics for discussion

Հարցեր և թեմաներ քննարկման համար

1. Are you an early or a late riser?
2. Do you use an alarm to wake you up?
3. When do you get up on week-days?
4. Do you eat or drink anything for breakfast?
5. At what time do you leave home?
6. How do you get to the University?
7. How long does it take you to get home?
8. What do you do in the evening?
9. Do you prefer staying up late or going to bed early?
10. Describe your day.

UNIT 2
Travelling
Ճանապարհորդություն
Useful vocabulary
Օգտակար բառապաշար

travel	ճանապարհորդություն (երկարատև)
trip	ճանապարհորդություն (կարճատև)
journey	ճանապարհորդություն (ցամաքային)
Voyage	ճանապարհորդություն (ջրային)
to travel on business	ճանապարհորդել գործնական նպատակով
to travel for pleasure	ճանապարհորդել հաճույքի համար
to be on holiday	արձակուրդում լինել
business trip	գործնական ճանապարհորդություն
excursion	էքսկուրսիա
booking office	տոմսարկղ
timetable	չվացուցակ
single ticket	մեկ ուղղությամբ տոմս
return ticket	երկու ուղղությամբ (վերադարձով) տոմս
to book a ticket in advance	նախօրոք տոմս պատվիրել
to make a reservation	տոմս պատվիրել
railway station	երկաթուղային կայարան

sea (river) port	նավահանգիստ
airport	օդանավակայան
passenger	ուղևոր
fast or express train	արագընթաց գնացք
goods / freight train	բեռնատար գնացք
mail	փոստ
plane	ինքնաթիռ
boat	նավակ
steamer	շոգենավ
carriage, car	վագոն
van	ապրանքատար վագոն
compartment	կուպե, գնացքի խցիկ
upper (lower) berth	վերնի, ներքևի քնատեղ
to pack the things	իրերը հավաքել
suitcase, trunk	ճամպրուկ
rack	դարակ
refreshment room	հանգստի սենյակ
to land	վայրէջք կատարել
to change the plane	ինքնաթիռը փոխել
to have one's luggage registered (labelled)	բեռը գրանցել տալ
the train starts for...	գնացքը մեկնում է...
the train is bound for...	գնացքը ուղևորվում է
to miss the train	ուշանալ գնացքից
the train arrives	գնացքը ժամանում է
the plane takes off	ինքնաթիռը մեկնում է/տեղից պոկվում է
the train is due in...at...	գնացքը ժամանում է նշված վայրը...նշված ժամանակին...

a) At the Booking-Office

Traveller: Is there a fast train to Glasgow?

Cashier: Yes, there is one. It runs there three times a week. On Monday, Wednesday and Friday.

Traveller: Can I book two tickets in advance?

Cashier: It depends on when you want to start.

Traveller: I want to leave on the 21st.

Cashier: Oh, no mister. There are no tickets left for that date. I can make reservation only for the 23rd.

Traveller: Nothing to be done, I suppose, let it be the 23rd then.

Cashier: What ticket do you want?

Traveller: First class and non-smoking compartment, please.

Տոմսարկղում

Ճանապարհորդ: Գլասգոու մեկնող արագընթաց գնացք կա՞:

Փանձապահ: Այո՛, մեկ գնացք կա: Այն մեկնում է շաբաթը երեք անգամ՝ երկուշաբթի, չորեքշաբթի և ուրբաթ օրերին:

Ճանապարհորդ: Կարո՞ղ եմ ես նախօրոք երկու տոմս պատվիրել:

Փանձապահ: Կախված է նրանից, թե երբ եք ցանկանում մեկնել:

Ճանապարհորդ: Ես ուզում եմ մեկնել 21-ին:

Փանձապահ: Օ՛, ո՛չ, պարո՛ն: Այդ օրվա համար տոմսեր չկան: Ես կարող եմ ամրագրել (նախօրոք պատվիրել) միայն ամսի 23-ի համար:

Ճանապարհորդ: Կարծում եմ՝ ոչինչ հնարավոր չէ անել. թող լինի 23-ին:

Փանձապահ: Ի՞նչ տոմս եք ցանկանում:

Ճանապարհորդ: Առաջին կարգ և չծխողների համար նախատեսված կուպե, խնդրում եմ:

Cashier: Do you prefer upper or lower berths.

Traveller: That's all the same to me after all, but you better give me one lower and one upper berth.

Cashier: Here you are. A lower one and an upper one.

Traveller: How much do they cost?

Cashier: You have to pay 90 dollars for both tickets.

Traveller: Thank you very much.

Cashier: Not at all. Here is your change.

Գանձապահ: Դուք գերադասում եք վերևի՞, թե՞ ներքևի քնատեղ:

Ճանապարհորդ: Ի վերջո, միևնույն է ինձ համար, բայց ավելի լավ է տվեք ինձ մեկ ներքևի և մեկ վերևի քնատեղ:

Գանձապահ: Ահա խնդրեմ: Մեկ ներքևի և մեկ վերևի տեղ:

Ճանապարհորդ: Որքա՞ն է դրանց արժեքը:

Գանձապահ: Դուք պետք է վճարեք 90 դոլար երկու տոմսի համար:

Ճանապարհորդ: Շատ շնորհակալ եմ:

Գանձապահ: Չարժի: Ահա Ձեր դրամի մնացորդը:

Questions and topics for discussion

Հարցեր և թեմաներ քննարկման համար

1. Have you ever travelled by train?
2. Which is your favourite means of transport?
3. How can you make a train reservation?
4. Can you make/cancel a reservation online?
5. Can you change your ticket to another time or date?
6. From what age are train fares payable for children?
7. Can you carry with you small pets in passenger trains?

8. Do you prefer upper or lower berth?
9. What's the best way to travel to long distances? (plane, ship, train, car)
10. Who do you like to travel with?

b) Preparing for a travel

Ճանապարհորդության պատրաստվելիս

Ben: What about the luggage? Is everything packed?

Բեն: Ի՞նչ կասես ճանապարհորդական իրերի մասին: Ամեն ինչ հավաքել է՞ս:

Mary: Oh, no, I haven't finished packing yet.

Մերի: Օ՛, ո՛չ, ես դեռ չեմ ավարտել իրերս հավաքելը:

Ben: Be quick. It is twenty minutes past one and our train leaves at four. We must arrive at the station at least half an hour before starting time.

Բեն: Արագացրո՛ւ: Մեկն անց քսան րոպե է, իսկ մեր գնացքը մեկնում է ժամը չորսին: Մենք պետք է կայարանում լինենք ամենաուշը գնացքի մեկնելու ժամանակից կես ժամ առաջ:

Mary: Certainly, it is better to be ahead of time than behind it, don't bother, there is very little left to do.

Մերի: Անշուշտ, ավելի լավ է ժամանակից շուտ գնալ, քան ուշ, բայց մի՛ անհանգստացիր, շատ քիչ բան է մնացել անելու:

Ben: So I may hope that we will catch our train, may I not?

Բեն: Ուրեմն կարող եմ հուսալ, որ մեր գնացքին կհասնենք, այնպես չէ՞:

Mary: Be sure we shan't miss our train. You see our suitcases are ready now. Will you help me to lock this one?

Մերի: Համոզվա՛ծ եղիր՝ չենք ուշանա գնացքից: Տեսնում ես՝ մեր ճամպրուկները պատրաստ են: Կօզնե՞ս կողպել այս մեկը:

Ben: With pleasure. I'll press down the lid and you'll lock it. How many pieces of luggage have we?

Mary: All in all two suitcases.

Ben: It seems to me you have taken too many things!

Mary: Oh, no. I haven't taken more than it is absolutely necessary.

Ben: That's all right, we'll see that later.

Mary: Now everything is ready. Look out of the window and see if the taxi is waiting for us.

Ben: Yes, it is. Put on your hat and overcoat and let's go.

Բեն: Միբոլով: Ես կսեղմեմ կափարիչը, իսկ դու կողպի՛ր այն: Քանի՞ կտոր բեռ ունենք մենք:

Մերի: Բոլորը միասին երկու ճամպրուկ:

Բեն: Ինձ թվում է, որ չափազանց շատ իրեր ես վերցրել:

Մերի: Օ՛, ո՛չ: Ես ավելին չեմ վերցրել, քան այն, որ բացարձակապես անհրաժեշտ է:

Բեն: Լավ, հետո կտեսնենք:

Մերի: Այժմ ամեն ինչ պատրաստ է: Դո՛ւրս նայիր պատուհանից, և տե՛ս՝ արդյոք տաքսին սպասում է մեզ:

Բեն: Այո՛, սպասում է: Դի՛ր գլխարկդ, հագի՛ր վերարկուդ, և արի՛ գնանք:

Questions and topics for discussion

Հարցեր և թեմաներ քննարկման համար

1. How long does it take you to get your things ready?
2. Do you usually travel light or do you have a lot of luggage?
3. What are some things you always take with you on a trip?
4. Do you like to pack a suitcase for travelling?
5. Who packs your things? You or your parents?

6. Do you write a list of things to pack?
7. How often do you forget important things?
8. What do you think of the following advice? "Take half the clothes and twice the money."
9. Who helps you to prepare for a trip?
10. Have you ever lost your luggage?

c) In a Taxi

Տարսիում

Driver: What station?

Վարորդ: Ո՞ր կայարանը:

Passenger: Victoria station and be quick, please! We are short of time.

Ուղևոր: Վիկտորիա կայարան և արագ, խնդրում եմ: Մենք քիչ ժամանակ ունենք:

Driver: At what time does your train leave?

Վարորդ: Ժամը քանիսի՞ն է Ձեր գնացքը մեկնում:

Passenger: It leaves at four p.m. sharp.

Ուղևոր: Այն մեկնում է ցերեկը՝ ուղիղ ժամը չորսին:

Driver: We have plenty of time then, it's only three.

Վարորդ: Այդ դեպքում մենք շատ ժամանակ ունենք, դեռ ժամը երեքն է:

Passenger: How long will it take us to get there?

Ուղևոր: Որքա՞ն կտևի այնտեղ հասնելը:

Driver: It will take us no more than twenty minutes.

Վարորդ: Քսան րոպեից ավել չի տևի:

Passenger: But I am still anxious. I am always afraid to miss the train.

Ուղևոր: Բայց ես դեռևս անհանգիստ եմ: Ես միշտ վախեցնում եմ գնացքից ուշանալ:

Driver: Don't get nervous. We'll be there in no time.

Վարորդ: Մի՛ նյարդայնացեք: Մենք շատ կարճ ժամանակում այնտեղ կլինենք:

Questions and topics for discussion

Հարցեր և թեմաներ քննարկման համար

1. When do you take a taxi?
2. Do you order a taxi by phone or stop it in the street?
3. Is it always easy to order a taxi by phone?
4. Is the traffic heavy during the day?
5. Do you have driver's license? Can you drive a car?
6. How do you travel to work in your country?
7. What do you think of cycling?
8. What transport do you think we'll be using in fifty years time?
9. What unusual means of transport would you like to try out?
10. Speak about the means of traffic in your city (town).

d) At the Railway Station

Կայարանում

Mary: Porter! Porter!

Մերի: Բեռնակի՛ր, բեռնակի՛ր:

Porter: Here I am. What do you want?

Բեռնակիր: Այո՛, ի՞նչ եք ցանկանում:

Mary: Here is our luggage. We want to have these two suitcases labelled, this bag will go with us.

Մերի: Ահա մեր բեռը: Մենք ցանկանում ենք, որ այս երկու ճամպրուկների վրա պիտակների փակցվեն, այս փոքր պալուսակը կմնա մեր ձեռքին:

Porter: Very well, I'll do it in a moment. Show me your tickets, please!

Bob: Here they are. Non-smoking carriage number 5, compartment 6, berths 23 and 24.

Porter: That's all right. Where can I find you?

Bob: We'll be waiting for you in the cafe opposite.

Porter: Well, I'll come in a few minutes.

A few minutes later...

Porter: I have registered your suitcases.

Bob: Thank you. Is it time to go to the platform?

Porter: You may go, if you like, the train starts in twenty minutes.

Mary: Oh, we'll go then. Let's hurry. Look here, Bob. Michael is running to us.

Բեռնակիր: Շատ լավ, ես մեկ րոպեում դա կանեմ: Ցո՛ւյց տվե՞ք ինձ ձեր տոմսերը, խնդրեմ:

Բոբ: Ահա՛, խնդրեմ: Չծխողների թիվ 5 վագոն՝ կուպե 6, 23 և 24 քնատեղեր:

Բեռնակիր: Շատ լավ: Որտե՞ղ կարող եմ ձեզ գտնել:

Բոբ: Մենք Ձեզ կսպասենք դիմացի սրճարանում:

Բեռնակիր: Լավ, ես մի քանի րոպեից կգամ:

Մի քանի րոպե անց...

Բեռնակիր: Ես գրանցել եմ ձեր ճամպրուկները:

Բոբ: Շնորհակալություն: Կառամատույց գնալու ժամանա՞կն է:

Բեռնակիր: Դուք կարող եք գնալ, եթե ցանկանում եք. գնացքը մեկնում է քսան րոպեից:

Մերի: Օ՛, այդ դեպքում մենք կգնանք: Շտապե՛նք: Նայի՛ր, Բո՛բ, Մայքլը վազում է դեպի մեզ:

Michael: Hello, here I am, I've come to see you off.

Bob: That's very nice of you.

Michael: Here is a box of sweets and a bunch of flowers for Mary and some magazines and a guide-book for you.

Bob: Thank you, very much. It's very thoughtful of you, I forgot to buy a guide-book and it's such a nuisance to travel without it.

Michael: This is your carriage, isn't it.?

Mary: Yes, it is. Bob, let's get in and find the seats.

Bob: These are the seats, I believe. Let me put the suitcase on the rack.

Michael: Is there a dining-carriage in this train?

Mary: Yes there is one, but I don't think we'll need it. We've taken plenty of food from home.

Michael: The train will start in a minute, so I'll get out. Good luck to you! Enjoy yourselves!

Մայրլ: Բարև, ահա և ես: Եկել եմ՝ ձեզ ճանապարհելու:

Բոբ: Դու շատ սիրալիք ես:

Մայրլ: Ահա մի տուփ քաղցրավենիք և մի փունջ ծաղիկներ Մերիի համար, և մի քանի ամսագրեր ու գիրք-ուղեցույց քեզ համար:

Բոբ: Շատ շնորհակալ եմ: Դու շատ հոգատար ես, ես մոռացա գիրք-ուղեցույց գնել, և այնքան անհանգստություն է առանց դրա ճանապարհորդելը:

Մայրլ: Սա ձեր վագոնն է, այնպես չէ՞:

Մերի: Այո՛: Բո՛բ, արի՛ ներս մտնենք և գտնենք մեր տեղերը:

Բոբ: Կարծում եմ, որ սրանք են մեր տեղերը: Թող ճամպրուկը դնեմ դարակում:

Մայրլ: Այս գնացքում կա՞ վագոն-ճեստորան:

Մերի: Այո՛, կա, բայց չեմ կարծում, որ մենք դրա կարիքը կունենանք: Մենք շատ ուտելիք ենք վերցրել տնից:

Մայրլ: Գնացքը կմեկնի մեկ րոպեից, ուստի ես դուրս կգամ: Հաջողություն ձեզ: Հաճելի ժամանց:

Mary and Bob: We wish you a good time too. Thanks for coming to see us off.

Մերի և Բոբ: Մենք նույնպես մաղթում ենք քեզ լավ ժամանակ անցկացնել: Շնորհակալ ենք, որ մեզ ճանապարհելու ես եկել:

Questions and topics for discussion

Հարցեր և թեմաներ քննարկման համար

1. Would you like to travel by train at night or during the day?
2. What are the advantages of travelling by train?
3. How important are trains in your country?
4. What do you usually do on a train?
5. Do you like long distance train journeys?
6. Which city has the best subway system?
7. Do you like to travel with your parents?
8. Do you like travelling alone or in group?
9. What are some of the benefits of traveling alone?
10. Do you make friends while you are on vacation?

e) Travelling by Air

Ճանապարհորդել ինքնաթիռով (օդային ճանապարհորդություն)

Steve: Hello, Olivia! How are you?

Մթիվ: Բարև, Օլիվիա, ինչպե՞ս ես:

Olivia: Hello, Steve! And how are you? Is everybody well at home?

Օլիվիա: Բարև, Մթի՛Ֆ, իսկ դու ինչպե՞ս ես: Բոլորը լա՞վ են տանը:

Steve: Thank you, they are all well. Why don't you come and see us?

Olivia: Oh, too busy lately.

Steve: And where are you working now?

Olivia: At an international company. Tomorrow I have to go to Italy.

Steve: By what?

Olivia: I am going to travel by air.

Steve: Oh, that's fine. It saves very much time. This will be the first time you are flying, won't it?

Olivia: Oh, yes. I wonder if I'll enjoy the flight.

Steve: I am sure you will. Don't be nervous, it's very pleasant.

Olivia: I hope everything will be all right.

Steve: Certainly, it will. The weather is fine and you'll have a good flight and arrive safe and

Մթիվ: Շնորհակալ եմ, բոլորը լավ են: Դու ինչո՞ւ չես գալիս՝ մեզ տեսնելու:

Օլիվիա: Շատ զբաղված եմ վերջերս:

Մթիվ: Իսկ որտե՞ղ ես դու հիմա աշխատում:

Օլիվիա: Միջազգային կազմակերպությունում: Վաղը ես ստիպված եմ գնալ Իտալիա:

Մթիվ: Ինչո՞վ ես գնալու:

Օլիվիա: Ես պատրաստվում եմ ինքնաթիռով ճանապարհորդել:

Մթիվ: Օ՛, դա հոյակապ է: Այն շատ ժամանակ է խնայում: Սա կլինի քո առաջին թռիչքը, այնպես չէ՞:

Օլիվիա: Օ՛, այո՛: Հետաքրքիր է՝ արդյոք թռիչքն ինձ համար հաճելի կլինի:

Մթիվ: Համոզված եմ, այո՛: Մի՛ նյարդայնացիր, դա շատ հաճելի է:

Օլիվիա: Հուսով եմ, որ ամեն ինչ լավ կլինի:

Մթիվ: Անշուշտ, լավ կլինի: Եղանակը հիանալի է, և թռիչքն էլ հաջող կլինի, և դու կժամանես ողջ-առողջ: Ես համոզված

sound. I'm sure, only don't look down, it makes one air-sick. How long does the flight last?

Olivia: It lasts 2 hours.

Steve: How many landings will you have?

Olivia: We shall have only one stop on the way.

Steve: When will the plane take off?

Olivia: The plane takes off at 2p.m. sharp.

Steve: All right. I'll come to see you off and wish you a good flight.

եմ, միայն ցած մի՛ նայիր, այլապես սրտխառնոց կունենաս: Որքա՞ն է սևուս թռիչքը:

Օլիվիա: Երկու ժամ է սևուս:

Մթիվ: Քանի՞ վայրէջք է լինելու:

Օլիվիա: Մենք միայն մեկ կանգառ ենք ունենալու:

Մթիվ: Ե՞րբ է ինքնաթիռը թռչելու:

Օլիվիա: Ինքնաթիռը մեկնում է ցերեկը ուղիղ ժամը երկուսին:

Մթիվ: Լավ, ես կգամ՝ քեզ ճանապարհելու և հաջող թռիչք մատթելու:

Questions and topics for discussion

Հարցեր և թեմաներ քննարկման համար

1. Do you like to travel by plane?
2. Are you afraid of flying?
3. Why do some people have the fear of flying?
4. What was the longest flight you have ever taken?
5. Do you like to sit by the window or next to the aisle?
6. Do you agree that air travel is the safest form of travel?
7. How do you like to spend your time during a flight?
8. What do you think of plane food? Do you enjoy eating it?
9. Do you prefer travelling long distances by plane or by train?
10. Where is the best place to buy plane tickets nowadays?

f) On Board the Ship

Ann: Do you like travelling by sea?

Bob: Oh, I am very fond of sea voyages especially when the weather is fine, the sun is shining in the sky and there are no clouds.

Ann: You don't easily get seasick, do you?

Bob: Oh, no, I have been used to the sea since my childhood and I don't mind a little tossing. Where can you get more fresh air and comfort than on board a ship? I stay on deck nearly all the time and I don't go to my cabin except to go to bed.

Ann: Neither do I. Do you happen to know when we are due in Batumi?

Bob: According to the timetable we are due there at noon tomorrow, but I think we are an hour late, aren't we?

Ann: It does not matter, we'll catch it up.

Նավի վրա

Աննա: Դուք սիրո՞ւմ եք ծովով ճանապարհորդել:

Բոբ: Ես շատ եմ սիրում ծովով ճանապարհորդել, հատկապես երբ եղանակը հիանալի է, արևը փայլում է երկնքում, և ամպեր չկան:

Աննա: Դուք սրտխառնոց չե՞ք ունենում, այնպես չէ՞:

Բոբ: Օ՛, ո՛չ, ես ծովին սովոր եմ դեռ մանկուց և դեմ չեմ մի փոքր օրորվել ալիքների վրա: Որտե՞ղ կգտնեք ավելի շատ թարմ օդ և հանգստություն, քան նավի վրա: Ես տախտակամածի վրա եմ մնում համարյա ողջ ժամանակ և իմ նավախուց միայն քնելու եմ գնում:

Աննա: Ես էլ դեմ չեմ: Դուք պատահմամբ չգիտեք՝ երբ ենք հասնելու Բաթում:

Բոբ: Զվացուցակի համաձայն՝ մենք պետք է այնտեղ լինենք վաղը կեսօրին, բայց կարծում եմ մեկ ժամով ուշանում ենք, այնպես չէ՞:

Աննա: Նշանակություն չունի. մենք կհասցնենք:

Bob: The sea has been quite calm since the beginning of the voyage, but I am afraid the night might bring us a storm.

Ann: There is nothing to be afraid of, I'm sure we'll have a good landing tomorrow.

Bob: But look at the sky! It is covered with clouds, and the sea-gulls are beginning to fly very low.

Ann: Don't worry. The wind is beginning to blow, it will blow the clouds away.

Bob: Good night. I am going to my cabin now.

Ann: Sweet dreams! I hope to see you safe and sound in the morning!

Բոբ: Ճանապարհորդության սկզբից ծովը շատ խաղաղ էր, բայց վախենում եմ, որ գիշերը միգուցե փոթորիկ լինի:

Աննա. Վախենալու բան չկա, համոզված եմ, որ վաղը հաջողությամբ ցամաք կիջնենք:

Բոբ: Բայց նայե՛ք երկնքին: Այն ծածկված է ամպերով, և ծովառորները սկսում են թռչել շատ ցածր:

Աննա: Մի՛ անհանգստացեք: Սկսում է քամի փչել. այն ամպերը կքշի:

Բոբ: Բարի գիշեր: Ես հիմա գնում եմ իմ նավախուց:

Աննա: Անուշ երազներ: Հուսամ՝ առավոտյան ողջ-առողջ կտեսնեմ Ձեզ:

Questions and topics for discussion

Հարցեր և թեմաներ քննարկման համար

1. Have you ever taken a ship?
2. Do you like to travel by water?
3. What are the advantages of travelling by water?
4. Which way of travelling is more pleasant and more relaxing?
5. Which is the cheapest means of travelling?
6. What activities are available on the ship?

7. If you had a chance where would you like to go by ship?
8. Are there any places you would definitely wish to avoid travelling? Would you like to avoid tourist traps?
9. Do you think that travel broadens the mind? Do you want to be an “armchair traveler”?
10. Speak about the places you have travelled in your own country and abroad.

UNIT 3
Vacation
Արձակուրդ
Useful vocabulary
Օգտակար բառապաշար

summer (winter) vacation	ամառային (ձմեռային) արձակուրդ
to get a package tour	ձեռք բերել ուղեգիր
to take part in an excursion	մասնակցել էքսկուրսիայի
to go to the woods	անտառ գնալ
to gather mushrooms (berries)	հավաքել սունկ (հատապտուղ)
to have a good time	հաճելի ժամանակ անցկացնել
to spend a jolly day (time)	ուրախ օր (ժամանակ) անցկացնել
to join in the fun	միանալ ուրախությանը/խրախճանքին
to enjoy life	վայելել կյանքը
to take sunbath	արևի լոգանք ընդունել
to get sunburnt	արևայրուկ ստանալ
to lie in the sun	պառկել արևի տակ
in the country	քաղաքից դուրս, գյուղում
in town	քաղաքում
above the sea level	ծովի մակարդակից բարձր
seashore	ծովափ
shore of the lake	լճափ
river bank	գետափ
beach	լողափ

spice of danger
common sense

to look fine, healthy, refreshed,
sunburnt

fashionable seaside resort / rest-
house

on one's own

pastime

sleigh

indulge

sprained ankles

mishap

caution

փոքր վտանգ

առողջ միտք (բանականու-
թյուն)

հոյակապ, առողջ, թարմացած,
արևից թխացած տեսք ունենալ

ժամանակակից ծովափնյա
հանգստավայր (առողջարան,
հանգստյան տուն)

ինքնուրույն

հաճելի ժամանց

սահնակ

տարվել

ձգված կոճեր

ձախորդություն

զգուշություն

a) Winter Vacation

George: Hello, Boris! You look fine. Where have you been?

Boris: Hello, George! That's the effect of a fortnight's sun and fresh air in the country.

George: What have you been doing there all this time?

Boris: I spent my winter vacation in the mountains. Don't you remember I offered

Ձմեռային արձակուրդ

Ջորջ: Բարև, Բորի՛ս: Լավ տեսք ունես: Որտե՞ղ ես եղել:

Բորիս: Բարև, Ջո՛րջ: Երկու շաբաթվա գյուղի արևի և թարմ օդի ազդեցությունն է:

Ջորջ: Ի՞նչ էիր անում այնտեղ ողջ ժամանակ:

Բորիս: Ես անցկացրի իմ ձմեռային արձակուրդը լեռներում: Չե՞ս հիշում՝ ես քեզ առաջար-

you to come with me?

George: Yes, I do, but where have you been?

Boris: I've been up in a fashionable seaside resort more than 2000 feet above sea level.

George: You had to go up part of your way by sleigh, I suppose, hadn't you?

Boris: Oh, no, we travelled most of the way by car and only some part on skis. Have you ever been up in the mountains in winter?

George: No, my winter sports were snowballs, sliding, and snow-man building when I was a youngster.

Boris: What! You don't even skate?

George: Only a bit, when the weather permits. The doctor has forbidden me to indulge in sport because of my heart and lungs.

Boris: That's nonsense, I'll

կեցի զալ ինձ հետ:

Ջորջ: Այո՛, հիշում եմ, բայց դու որտե՞ղ ես եղել:

Բորիս: Ես եղել եմ ժամանակակից ծովափնյա հանգստավայրում՝ ավելի քան 2000 ոտնաչափ ծովի մակարդակից բարձր:

Ջորջ: Կարծում եմ՝ դու ստիպված էիր ճանապարհի մի մասը բարձրանալ սահնակով, այնպես չէ՞:

Բորիս: Օհ, ո՛չ, ճանապարհի մեծ մասը մենք անցանք ավտոմեքենայով և միայն որոշ մասը դահուկով: Երբևէ ձմռանը դու եղե՞լ ես լեռներում:

Ջորջ: Ո՛չ, իմ ձմեռային սպորտաձևերը ձնագնդիկներով խաղալն էր, սահնակով սահելը և ձնեմարդ պատրաստելը, երբ ես պատանի էի:

Բորիս: Ի՞նչ, դու նույնիսկ չե՞ս չմշկում:

Ջորջ: Միայն մի փոքր, երբ եղանակը թույլ է տալիս: Բժիշկը արգելել է ինձ տարվել սպորտով սրտիս և թոքերիս պատճառով:

Բորիս: Դա անմտություն է. ես

make a sportsman of you. You simply need some training. Let's go skiing on our next day off. It's a great fun.

George: Isn't it rather dangerous to begin at my age? We often hear of broken legs, sprained ankles, and other mishaps!

Boris: Oh, you may have accident in ski-jumping, I admit. But some people like a spice of danger, and it's not so dangerous after all, if one uses ordinary caution and common sense. You really ought to try it. First, you must get preliminary training in our park and then we shall venture farther.

George: I am too shy to venture it, but I'll think it over. You see, I've always envied

քեզ մարզիկ կդարձնեմ: Դու պարզապես մի փոքր մարզվելու կարիք ունես: Արի՛ գնանք՝ չմշկելու մեր հաջորդ հանգրստյան օրը: Այն մեծ հաճույք է:

Ջորջ: Արդյո՞ք բավականին վտանգավոր չէ սկսել իմ տարիքում: Մենք հաճախ ենք լսում կոտրված ոտքերի, ձգված կոճերի և այլ ձախորդությունների մասին:

Բորիս: Ես ընդունում եմ, որ դահուկաթռիչքի ժամանակ դու կարող ես վթարի ենթարկվել: Բայց որոշ մարդիկ սիրում են մի փոքր վտանգի ենթարկվել, և ի վերջո, այդքան էլ վտանգավոր չէ, երբ մարդ սովորական զգուշություն և առողջ բանականություն է ցուցաբերում: Դու իսկապես պետք է փորձես: Սկզբում դու պետք է նախավարժանք սկսես մեր այգում, իսկ հետո մենք ռիսկի կդիմենք ու ավելի հեռու կգնանք:

Ջորջ: Ես շատ ամաչկոտ եմ, որ խիզախեմ այդ անել, բայց կմտածեմ այդ մասին: Գիտես՝ ես միշտ նախանձել եմ մար-

sportsmen, they seem to enjoy life and have such a good time. Tell me a little more about yourself. I am sure you had plenty of skating there, too, hadn't you?

Boris: Of course, we had. There's a lake there and all sorts of competitions were held on it. We saw a fine display of figure-skating by experts who were training for the annual championship.

George: And how did you spend your evenings? Too tired to do anything, but go to bed, weren't you?

Boris: My dear fellow, who do you take me for? The evenings were even busier and jollier. There were quite as many girls as boys there, we had concerts and dances almost every evening.

George: Oh, old, chap. I do envy you, you had such a jolly good time there!

գիկներին. թվում է, թե նրանք վայելում են կյանքը և շատ լավ ժամանակ են անցկացնում: Մի փոքր ավելի շատ պատմի՛ր քո մասին: Համոզված եմ, որ այնտեղ նաև շատ ես չմշկել, այնպես չէ՞:

Բորիս: Բնարկե: Այնտեղ մի լիճ կա, և նրա վրա տարատեսակ մրցումներ էին անցկացվում: Մենք տեսանք ձևավոր չմշկասահքի մի հոյակապ կատարում գիտակների կողմից, որոնք վարժվում էին տարվա առաջնության համար:

Ջորջ: Եվ ինչպե՞ս էիր անցկացնում երեկոները: Բացի քնելուց՝ որևէ այլ բան անելու համար շատ հոգնած էիր, այնպես չէ՞:

Բորիս: Իմ սիրելի՛ ընկեր, ո՞ւմ տեղն էս ինձ դրել: Երեկոները նույնիսկ ավելի զբաղված և ուրախ էին: Որքան աղջիկ, այնքան էլ շատ տղա կար այնտեղ, համարյա ամեն երեկո պարեր և համերգներ էին լինում:

Ջորջ: Օ՛, ծերո՛ւկ, ես իսկապես քեզ նախանձում եմ, դու այնքան ուրախ և լավ ժամանակ ես անցկացրել այնտեղ:

Questions and topics for discussion

Հարցեր և թեմաներ քննարկման համար

1. What is winter like in your native country / in your hometown?
2. .What would you change about winter in your country?
3. What memories of winter time from your childhood do you have?
4. What games do you play in winter? What kind of food and drink do you enjoy in winter?
5. Do you think winter feels differently to people of different ages?
6. What are the usual “winter vacation” activities and extraordinary activities?
7. Have you ever travelled in winter? Do you prefer to stay in winter in your own country or go abroad?
8. Have you ever been to rock climbing? If so, describe the experience.
9. Have you ever been lost in the mountains? If so, talk about the experience.
10. What has been the most memorable place you have ever visited in winter?

b) Summer Vacation

Ամառային արձակուրդ

Kate: Hello, Mary! You look splendid: healthy, refreshed and your skin is quite smooth!

Mary: Hello Kate! How are you? You also look fine. Where

Քեյթ: Ողջույն, Մերի՛: Դու հույսալից ես, առողջ, թարմացած, և քո մաշկը բավականին հարթ է:

Մերի: Ողջույն, Քեյթ: Ինչպես ե՞ս: Դու նույնպես լավ ես:

have you been? Did you enjoy your summer vacation?

Kate: Oh, yes! I did, I spent a month with my grandparents in the country and then went on an excursion. My grandparents live in a little village, not far from a provincial town. They have a small house there with a lovely garden in front of it. They grow their own flowers and vegetables there. Since my grandparents are rather advanced in age, I helped them with their work in the garden and in the orchard as I do every summer.

Mary: Is their house in a pleasant district? Tell me all about it.

Kate: The house is just outside the village, ten minutes walk from it. There is a nice view of a mountain in front of the house and woods behind it.

Mary: That sounds very nice. Is there a river there?

ունես: Ո՞ւր էիր գնացել: Վայելեցի՞ր արձակուրդդ:

Քեյթ: Օ՛, այո՛, ես մեկ ամիս անցկացրի իմ տատիկի և պապիկի հետ գյուղում, իսկ հետո գնացի էքսկուրսիա: Իմ տատիկը և պապիկը ապրում են մի փոքրիկ գյուղում՝ գավառական քաղաքից ոչ հեռու: Նրանք այնտեղ փոքր տուն ունեն, առջևում՝ գեղեցիկ պարտեզ: Նրանք իրենց սեփական ծաղիկներն ու բանջարեղենն են աճեցնում այնտեղ: Քանի որ իմ տատիկն ու պապիկը բավականին ծեր են, ես, ինչպես յուրաքանչյուր ամառ, օգնեցի նրանց իրենց աշխատանքում՝ պարտեզում և բանջարանոցում:

Մերի: Նրանց տունը հաճելի՞ վայրում է: Պատմի՞ր ինձ ամեն ինչ այդ մասին:

Քեյթ: Տունը գյուղից դուրս է, տասը րոպեի ոտքի ճանապարհ է: Տան առջև լեռան հաճելի տեսարան կա, իսկ ետևում անտառներ են:

Մերի: Շատ գեղեցիկ է թվում: Այնտեղ գետ կա՞:

Kate: Certainly there is a river there. I used to bathe there every morning and sometimes we went boating. I like rowing and I am not a bad swimmer, either.

Mary: Did you often go to the woods for mushrooming?

Kate: Oh, yes, we did. There were plenty of mushrooms this summer.

Mary: And what excursions did you go on?

Kate: You see, my cousin has a car and he invited me to accompany him in a motor excursion to Bulgaria.

Mary: That must have been splendid. That's just what I should like. I like fast motoring, sightseeing, happy life, and much fun.

Kate: Look here, motoring is not always much fun. Sometimes we had to stop to make some smaа repairs or to clean our car, we did

Քեյթ: Անշուշտ, այնտեղ գետ կա: Ամեն առավոտ ես լողում էի այնտեղ, իսկ երբեմն մենք գնում էինք՝ նավակով զբոսնելու: Ես սիրում եմ թիավարել և նաև վատ լողորդ չեմ:

Մերի: Դուք հաճախ էիք գնում անտառ սունկ հավաքելու:

Քեյթ: Այո՛, գնում էինք: Այս ամառ շատ սունկ կար:

Մերի: Իսկ ի՞նչ էքսկուրսիա եք գնացել:

Քեյթ: Գիտես՝ իմ զարմիկը մեքենա ունի, և նա ինձ հրավիրեց ընկերակցել իրեն՝ էքսկուրսիա կատարելու դեպի Բուլղարիա:

Մերի: Պետք է որ հոյակապ լիներ: Դա հենց այն է, ինչ ես կուզենայի: Ես սիրում եմ մեքենայով արագ գնալ տեսարժան վայրեր, ուր ուրախ կյանք կա և շատ զվարճանք:

Քեյթ: Լսի՛ր, մեքենա վարելը ոչ միշտ է մեծ զվարճանք: Երբեմն մենք ստիպված էինք կանգ առնել, որպեսզի միասին թեթև վերանորոգում կատարեինք

everything ourselves. But on the whole it was really very interesting for I was abroad for the first time. Well, and what about you? Where and how did you pass the time?

Mary: Oh! I am also pleased with my vacation. You know I am fond of walking and climbing the mountains, especially after having a hard school year, when I am tired of the noisy town with its crowds of people. But to see nothing but trees, mountains and the sea for a long time was too dull for me. I spent a fortnight in the mountains and then I went to Greece, Crete island.

Kate: What extremities! Crete is a fashionable seaside resort, isn't it? Did you enjoy your stay there?

կամ մեր ավտոմեքենան մաքրեինք, մենք ամեն բան ինքներս էինք անում: Բայց, ընդհանուր առմամբ, իսկապես այն շատ հետաքրքիր էր, քանի որ ես առաջին անգամ էի արտասահմանում: Իսկ ի՞նչ կասես քո մասին: Որտե՞ղ և ինչպե՞ս ես քո ժամանակն անցկացրել:

Մերի: Օ՛, ես էլ եմ գոհ իմ արձակուրդից: Գիտես, ես սիրում եմ քայլել, լեռներ բարձրանալ, հատկապես այն բանից հետո, երբ ծանր ուսումնական տարի եմ ունենում, երբ հոգնում եմ բազմամբոխ մարդկանցով լի աղմկոտ քաղաքից: Բայց երկար ժամանակ, բացի ծառերից, սարերից և ծովից, ուրիշ ոչինչ չտեսնելն ինձ համար շատ ծանձրալի էր: Ուստի ես երկու շաբաթ անցկացրի սարերում, իսկ հետո գնացի Հունաստան՝ Կրետե կղզի:

Քեյթ: Ինչպիսի՞ ծայրահեղություններ: Կրետեն ծովափնյա արդի հանգստավայր է, այնպես չէ՞: Այնտեղ մնալը հաճույք պատճառե՞ց քեզ:

Mary: Yes, I did. I stayed in a good rest-house. Every morning I used to go to the seashore to lie in the sun and bathe. I usually stayed on the beach till dinner time. After dinner I had a short rest somewhere in the shade. Sometimes we went motoring, boating or cycling.

Kate: Were there interesting people there?

Mary: Oh, yes, rather. I met some of my friends there and then I made friends with their friends; so had a nice company there. Now I feel rested and ready for work again.

Kate: Come to my place, I'll show you some interesting things I brought from Bulgaria.

Mary: All right. I shall come and you'll tell me everything about your journey.

Kate: That's settled. See you later!

Մերի: Այո՛, ես մնում էի մի լավ հանգստյան տանը: Ամեն առավոտ ես գնում էի ծովափ՝ արևի տակ պառկելու և լողանալու: Սովորաբար մնում էի լողափում մինչև ճաշը: Ճաշից հետո կարճատև հանգստանում էի ինչ-որ մի տեղ՝ ստվերում: Երբեմն գնում էինք՝ ավտոմեքենա վարելու, նավակ կամ հեծանիվ քշելու:

Քեյթ: Հետաքրքիր մարդիկ կայի՞ն այնտեղ:

Մերի: Օ՛, այո՛, անշուշտ: Ես ընկերներիցս ոմանց հանդիպեցի այնտեղ, իսկ հետո ընկերացա նրանց ընկերների հետ, ուստի մի շատ լավ ընկերական շրջապատ ունեինք: Այժմ ես ինձ հանգիստ եմ զգում և կրկին պատրաստ աշխատելու:

Քեյթ: Արի՛ մեր տուն, և ես ցույց կտամ որոշ հետաքրքիր իրեր, որ Բուլղարիայից եմ բերել:

Մերի: Լավ, կգամ, և դու ինձ կպատմես ամեն ինչ քո ճանապարհորդության մասին:

Քեյթ: Որոշված է: Կհանդիպենք ավելի ուշ:

Questions and topics for discussion

Հարցեր և թեմաներ քննարկման համար

1. What countries have you been to?
2. Have you ever visited a European/ an African country?
3. What places/sights are you planning to visit in summer?
4. Have you visited many touristic places/tourist traps in your country?
5. What's the best place for a vacation in your country?
6. Do you like summer or winter vacations?
7. Do you prefer active (visiting new places) or passive (going to a seaside, mountains) way of vacation?
8. Do you prefer package tours or making your own trip?
9. What kind of food and drink do you enjoy in summer during vacation?
10. What's your best / worst summer vacation memory? Tell us about your best vacation.

UNIT 4
In the Town
Քաղաքում
Useful vocabulary
Օգտակար բառապաշար

Square	հրապարակ
to get off/on	իջնել/բարձրանալ (ավտոբուս)
to get into/out	մտնել/դուրս գալ (տաքսի)
straight	ուղիղ
to take a bus	ավտոբուս նստել
to change the bus	փոխել ավտոբուսը
block	թաղամաս
stop	կանգառ
fare	ուղեվարձ
vacancy	թափուր աշխատատեղ, ազատ տեղ
cancellation	չեղարկում
it's close-by	դա շատ մոտ է
to ask the way	ճանապարհ հարցնել
to lose one's way	ճանապարհը կորցնել (մոլորվել)
it is at the corner	այն անկյունում է
the bus is packed	ավտոբուսը լիքն է
to turn to the left/right	թեքվել ձախ/աջ
the traffic is heavy	երթևեկությունը ծանրաբեռնված է

travel agency	ճանապարհորդական գործակալություն
to reserve/reserved	պատվիրել/պատվիրված
single (one way)/ return ticket	մի ուղղությամբ, առանց հետադարձի (հետադարձով տոմս)
single/double room	մեկտեղանոց/երկտեղանոց սենյակ
registration card	գրանցման թերթիկ
bill	հաշիվ

a) At the Bus Stop

Կանգառում

Peter: Does the bus No 3 stop here?

Պիտեր: Համար 3 ավտոբուսը այստեղ է կանգնում:

Passer-by: Exactly. Here it comes. But it's very packed. Get on. You are in a hurry and I'll wait.

Անցորդ: Ճիշտ այստեղ: Ահա այն գալիս է, բայց շատ լիքն է: Բարձրացե՛ք: Դուք շտապում եք, իսկ ես կսպասեմ:

Peter: I want to go to the museum. Will you tell me where to get off?

Պիտեր: Ես ուզում եմ գնալ թանգարան: Ինձ կասե՛ք, թե որտեղ իջնեմ:

Passer-by: Certainly.

Անցորդ: Անշուշտ:

Peter: Thank you very much.

Պիտեր: Շատ շնորհակալ եմ:

Passer-by: Be careful when you cross the street. The traffic is heavy there.

Անցորդ: Ուշադի՛ր եղեք փողոցն անցնելիս: Երթևեկությունը ծանրաբեռնված է այնտեղ:

Peter: How can I get to the travel agency?

Passer-by: What agency do you mean?

Peter: I want to reserve a ticket to London.

Passer-by: Oh, I see. It's close-by. Go straight along this street. It's only one block and turn to the left. That agency is just at the corner.

Պիտեր: Ինչպե՞ս կարող եմ գնալ ճանապարհորդական գործակալություն:

Անցորդ: Ո՞ր գործակալությունը նկատի ունեք:

Պիտեր: Ես ցանկանում եմ տոմս պատվիրել դեպի Լոնդոն:

Անցորդ: Օ՛, հասկացա: Այն շատ մոտ է: Գնացեք ուղիղ այս փողոցով, միայն մեկ թաղամաս և թեքվեք դեպի ձախ: Այդ գործակալությունը հենց անկյունում է:

Questions and topics for discussion

Հարցեր և թեմաներ քննարկման համար

1. How many times have you got lost? What happened?
2. What means of transport do you use most often?
3. How often do you use public transport?
4. Do you think public transport should be free for pensioners/students/children?
5. If you compare bus, trolley-bus and other means of transport in your country – which is the cheapest?
6. Which is the most efficient means of transport?
7. Which is the safest means of transport in terms of accidents?
8. Can you think of any advantages of using public transport as opposed to using your own vehicle, walking or cycling?
9. Are you satisfied with transportation services in your country?

10. Suppose someone stops you in the street and asks the way to the airport. Tell him the shortest way, using landmarks (cinema, metro station, bank, etc.)

b) At the Travel Agency

Ճանապարհորդական գործակալությունում

Peter: I'd like a ticket to London, please.

Պիտեր: Ես տոմս եմ ուզում դեպի Լոնդոն, խնդրում եմ:

Agent: When do you want to fly?

Գործակալ: Ե՞րբ եք ցանկանում թռչել:

Peter: Have you got vacancies on tomorrow's six o'clock plane for London.

Պիտեր: Տոմսեր ունե՞ք վաղը ժամը 6-ին Լոնդոն թռչող ինքնաթիռի համար:

Agent: Sorry, no vacancies.

Գործակալ: Ներեցե՛ք, բոլոր տեղերը վաճառված են:

Peter: But I need a ticket badly, help me, please.

Պիտեր: Բայց ես մեկ տոմսի խիստ կարիք ունեմ, օգնե՛ք ինձ, խնդրում եմ:

Agent: I'll do my best. Wait, please. You are lucky, there are some cancellations for the flight number 569. Would you like a return ticket, sir?

Գործակալ: Հնարավոր ամեն ինչ կանեմ: Սպասեք, խնդրում եմ: Դուք հաջողակ եք. 569 ուղերթի մի քանի չեղարկումներ կան: Պարո՛ն, վերադարձի տոմս կցանկանայի՞ք:

Peter: No, a first-class single ticket, please.

Պիտեր: Ո՛չ, առաջին կարգ և միայն մեկնելու տոմս, խնդրում եմ:

Questions and topics for discussion

Հարցեր և թեմաներ քննարկման համար

1. What are the good and bad things about travelling to a new country?
2. Would you like to go travelling for a few years non-stop?
3. Are you afraid of going abroad alone?
4. What are the advantages and disadvantages of travelling alone or in a group?
5. What is the longest journey you have ever made?
6. What is the best and worst thing about traveling to a new country?
7. If you get lost do you usually try to find out where you are by yourself or do you ask for help?
8. Do you like to go to places where there are lots of other people or to more isolated places? Why?
9. Have you ever had an accident while travelling? What happened?
10. Are you good at reading maps? Do you have any GPS equipment? How does it work?

At the Hotel

Peter: Excuse me, I have reserved a single room for a week.

Administrator: What is your name?

Peter: Pete Dotty.

Հյուրանոցում

Պիտեր: Ներողություն, ես պատվիրել եմ մեկ շաբաթով մեկտեղանոց սենյակ:

Ադմինիստրատոր: Ի՞նչ է Ձեր անունը:

Պիտեր: Պիտեր Դոթի:

Administrator: What kind of room would you like to have?

Peter: I would like to have a room with a bath on the second floor and I would prefer a room facing the park.

Administrator: Here you are, sir. Room 375. Here is the registration card. Fill it in, please. Write your name, nationality and where you have come from. Sign here, please. May I have your passport?

Peter: When can I get my passport back?

Administrator: In a few minutes.

Pete: Please, have my luggage taken up to my room, and show my room.

Administrator: This way, please. Here is the key. Does this room suit you?

Peter: Yes, this room suits me. It's not hot or cold, dark or noisy here.

Ադմինիստրատոր: Ինչպիսի՞ սենյակ կցանկանայիք:

Պիտեր: Կցանկանայի լոգարանով մեկ սենյակ երկրորդ հարկում և կգերադասեի, որ պատուհանները նայեին այգուն:

Ադմինիստրատոր: Խնդրեմ, պարո՛ն, սենյակ համար 375: Ահա գրանցման թերթիկը: Լրացրե՛ք, խնդրեմ: Գրե՛ք Ձեր անունը, ազգությունը և որտեղից եք եկել: Ստորագրե՛ք այստեղ, խնդրում եմ: Կարելի՞ է Ձեր անձնագիրը:

Պիտեր: Ե՞րբ կարող եմ ետ ստանալ իմ անձնագիրը:

Ադմինիստրատոր: Մի քանի րոպեից:

Պիտեր: Խնդրում եմ՝ ուղարկե՛ք ուղեբեռս իմ սենյակ և ցո՛ւյց տվե՛ք իմ սենյակը:

Ադմինիստրատոր: Այս կողմով, խնդրում եմ: Ահա բանալին: Հարմա՞ր է այս սենյակը:

Պիտեր: Այո՛, այս սենյակը ինձ հարմար է: Այստեղ ո՛չ շոգ է և ո՛չ էլ ցուրտ, ո՛չ մութ է և ո՛չ էլ աղմկոտ:

Administrator: May I ask you how long you are planning to stay with us?

Pete: I don't know exactly.

Administrator: Would you mind letting us know the day before you intend to leave? In that case we can have your bill check ready for you.

Administrator: In a minute the porter will take up your things to your room.

Pete: How's the cooking here?

Administrator: There is a good restaurant on the ground floor, to your left, you can get a decent meal there.

Ադմինիստրատոր: Կարո՞ղ եմ իմանալ, թե որքան ժամանակ եք ծրագրում մնալ մեզ մոտ:

Պիտեր: Կոնկրետ չգիտեմ:

Ադմինիստրատոր: Չէի՞ք տեղեկացնի մեզ Ձեր մեկնելուց մեկ օր առաջ: Այդ դեպքում մենք կարող ենք նախօրոք պատրաստել Ձեր հաշիվը:

Ադմինիստրատոր: Մեկ րոպեից բեռնակիրը Ձեր իրերը կբերի սենյակ:

Պիտեր: Ինչպե՞ս են Ձեզ մոտ ուտելիքը պատրաստում:

Ադմինիստրատոր: Առաջին հարկում՝ դեպի ձախ, մի լավ ռեստորան կա, այնտեղ Դուք կարող եք նորմալ սնվել:

Questions and topics for discussion

Հարցեր և թեմաներ քննարկման համար

1. Do you get excited when going on a holiday?
2. Where do you prefer to stay when you go on vacation?
3. Could you live in a hotel for a long time?
4. Are there many hotels in your country? What famous hotels do you know?
5. What activities do you usually do in a hotel?
6. What do you think about hotel food?

7. Do you worry for your belongings when you stay in a hotel?
8. Have you ever spent the night in a tent, ship, train or hotel? Tell us about each place.
9. Which hotel or resort would you recommend in your country? Tell us about them.
10. Describe your best hotel experience.

UNIT 5

At the Restaurant

Ռեստորանում

Useful vocabulary

Օգտակար բառապաշար

canteen	ճաշարան
self-service	ինքնասպասարկում
to be hungry	քաղցած լինել
to be thirsty	ծարավ լինել
to eat, to have a meal	ուտել
to have a bite/snack	մի պատառ ուտել (թեթև նախաճաշել)
breakfast	առաջին նախաճաշ
lunch/brunch	երկրորդ նախաճաշ (1-ին և 2-րդ նախաճաշը միասին)
dinner	ճաշ
supper	ընթրիք
to have breakfast	նախաճաշել
to have dinner; to dine	ճաշել
menu	ճաշացանկ
dish	կերակրատեսակ
a piece of bread	մեկ կտոր հաց
a slice of lemon	մեկ շերտ լիմոն
salt	աղ
sugar	շաքարավազ
lump of sugar	մեկ կտոր շաքար
vinegar	քացախ
tasteless	անհամ

tasty, delicious	համեղ
roasted	տապակած (ջեռոցում)
fried	տապակած (կրակի վրա)
stewed	շոգեխաշած
smoked	ծխեցված
boiled	խաշած
tough	կոշտ
dry	չոր
tender	փափուկ
underdone/ well done/ overdone	քիչ եփած/ լավ եփած/ շատ ե- փած
to lay the table	սեղան գցել
to pay the bill	հաշիվը փակել
to tip the waiter	թեյավճար տալ մատուցողին
mustard	մանանեխ
pepper	պղպեղ
to taste	համտեսել
bitter	դառը, կծու
sweet	քաղցր
sour	թթու
waiter/ waitress	մատուցող/ մատուցողուհի
table-cloth	սեղանի ծածկոց
napkin	անձեռոցիկ
plate	ափսե
fork	պատառաքաղ
knife	դանակ
spoon	գդալ
glass	բաժակ

saucer
wine-glass
ash-tray
expensive/cheap
mashed potatoes

թեյի պնակ, բաժակաման
գինու բաժակ
մոխրաման
թանկ/էժան
կարտոֆիլի պյուրե

a) Breakfast

Նախաճաշ

Ann: What do you drink in the morning, tea or coffee?

Աննա: Ի՞նչ ես խմում առավոտյան՝ թե՛ յ, թե՛ ո սուրճ:

Kate: I always have tea. What about you?

Քեյթ: Ես միշտ թեյ եմ խմում: Իսկ դո՞ւ:

Ann: No, in the morning I prefer a cup of coffee.

Աննա: Ո՛չ, առավոտյան ես գերադասում եմ մեկ բաժակ սուրճ:

Kate: How much sugar do you put in your coffee?

Քեյթ: Որքա՞ն շաքար ես գցում սուրճի մեջ:

Ann: I usually have my coffee with milk or cream without sugar. Do you drink tea with milk?

Աննա: Սովորաբար ես սուրճը խմում եմ կաթով կամ սերուցքով, առանց շաքարի: Դու թեյը կաթո՞վ ես խմում:

Kate: In the morning I do, but in the afternoon I prefer a glass of strong tea with a slice of lemon.

Քեյթ: Առավոտյան, այո՛, բայց ցերեկը ես գերադասում եմ մեկ բաժակ մուգ թեյ՝ մեկ շերտ լիմոնով:

Ann: What do you eat with your tea?

Աննա: Ի՞նչ ես ուտում թեյի հետ:

Kate: Well, I have some bread and cheese or some buttered toast.

Ann: Do you have rich breakfast in the morning?

Kate: Oh, yes, I do. You see, I don't like to have substantial lunch at my office and therefore I usually have either some ham and eggs or some cereal in the morning at home. Sometimes for a change I can have one or two boiled eggs, or a slice of cold meat. I am not very particular about what I eat as long as it is edible.

Քեյթ: Ես ուտում եմ պանիր ու հաց կամ կարմրացրած հաց՝ կարագով:

Աննա: Ճո՞խ ես նախաճաշում առավոտյան:

Քեյթ: Այո՛, գիտես՝ ես չեմ սիրում իմ գրասենյակում կուշտ ուտել, ուստի սովորաբար առավոտյան տանը խոզապուխտով ձվածեղ եմ ուտում կամ հացահատիկային շիլա: Փոփոխության համար երբեմն ուտում եմ մեկ կամ երկու խաշած ձու կամ մեկ կտոր սառը միս: Ես շատ բծախնդիր չեմ ուտելիքի առումով, կարևորը, որ ուտելու համար պիտանի լինի:

Questions and topics for discussion

Հարցեր և թեմաներ քննարկման համար

1. Do you always have time for breakfast?
2. Do you eat much for breakfast?
3. Do you make your own breakfast?
4. Do you prefer to have a big breakfast or a light breakfast? Why?
5. What is a traditional breakfast in your country?
6. Do you have breakfast at fast food restaurants?
7. Do you always have breakfast or do you sometimes skip it?

8. Why is skipping breakfast a bad habit?
9. Why is breakfast considered the most important meal of the day?
10. Speak about traditional English breakfast.

a) Dining at the Restaurant

Ռեստորանում ճաշելիս

Two young men from Scotland – George and Peter were in London. Peter had come to London on a mission, and his friend George was a member of the staff of the Scottish Embassy. They made an appointment for the evening to go to the theatre. It was about six p.m. when they met, and both were rather hungry.

Շոտլանդացի երկու երիտասարդներ՝ Ջորջը և Պիտերը, Լոնդոնում էին: Պիտերը եկել էր Լոնդոն աշխատանքային հանձնարարությամբ, իսկ նրա ընկերը՝ Ջորջը, Շոտլանդիայի դեսպանատան անձնակազմի անդամ էր: Նրանք պայմանավորվել էին երեկոյան գնալ թատրոն: Մոտավորապես ժամը վեցն էր, երբ նրանք հանդիպեցին, և երկուսն էլ շատ քաղցած էին:

George: Peter, don't you think, it's time to have a bite?

Ջորջ: Պիտեր, չես կարծում, որ ժամանակն է մի փոքր բան ուտենք:

Peter: Well, no, not a bite, but a good meal, I am awfully hungry.

Պիտեր: Ո՛չ, ոչ թե մի փոքր ուտենք, այլ մի լավ ճաշենք. ես սհավոր քաղցած եմ:

George: All right, I feel just the same as you do. Let's go to some restaurant. By the way,

Ջորջ: Լավ, ես էլ քեզ պես քաղցած եմ, արի մի որևէ ռեստորան գնանք: Ի դեպ, մեր դես-

there is a good restaurant near our Embassy. You can get a decent meal there and they don't charge very much.

Peter: Lead the way, I'll go wherever you take me for I am quite a stranger here.

George: Very well. Come along.

(The two friends enter a small but attractive restaurant, leave their coats in the cloak-room and enter the hall). They go up to a vacant table and the waiter approaches them.

George: This table isn't reserved, is it?

Waiter: I am sorry, Sir, but it has been reserved by phone.

George: Oh, well, it doesn't matter, we'll sit at another table then. Bring us the menu, please.

Waiter: Here it is, Sir!

պանատան մոտ մի լավ ռեստորան կա: Այնտեղ կարելի է լավ ուտելիք ուտել, և գներն էլ շատ բարձր չեն:

Պիտեր: Առաջնորդի՛ր, ես կգնամ, ուր էլ որ ինձ տանես, քանի որ ես այստեղ անծանոթ եմ:

Ջորջ: Շատ լավ, հետևի՛ր ինձ:

(Երկու ընկերները մտնում են մի փոքր, բայց գրավիչ ռեստորան, թողնում են իրենց վերարկուները հանդերձարանում և մտնում սրահ: Նրանք մոտենում են մի ազատ սեղանի, և մատուցողը մոտենում է նրանց):

Ջորջ: Այս սեղանը նախօրոք պատվիրված չէ, այնպես չէ՞:

Մատուցող: Կներեք, պարո՛ն, բայց այն նախօրոք պատվիրվել է հեռախոսով:

Ջորջ: Դե լավ, խնդիր չէ, այդ դեպքում մենք կնստենք մեկ այլ սեղանի շուրջ: Ճաշացանկը բերեք, խնդրեմ:

Մատուցող: Ահա, խնդրեմ, պարո՛ն:

George: Well, Peter, shall we order expensive or cheap dishes?

Peter: Oh, let's order cheap dishes.

George: Very well, waiter, where is the wine list?

Waiter: Here you are, Sir!

George: Bring us a bottle of claret, please, (turning to Peter) Well, Pete, what will you have?

Peter: I would like some chicken soup, after which fish with mashed potatoes, then some red currant jelly. It is supposed to be a typical English dinner, I believe, isn't it?

George: Well, more or less. I think I'll order the same, only as I am rather fed up with fish, I'll have a beefsteak with fried potatoes and cauliflower instead. And what about dessert?

Ջորջ: Լավ, Պիտեր, մենք թա՞նկ ճաշատեսակներից պատվիրենք, թե՞ էժան:

Պիտեր: Օ՛, արի էժան ճաշատեսակներից պատվիրենք:

Ջորջ: Շատ լավ: Մատուցո՛ղ, որտե՞ղ է գինիների ցանկը:

Մատուցող: Ահա, խնդրեմ, պարո՛ն:

Ջորջ: Բերեք մեզ մեկ շիշ «կլարետ» տեսակի գինի, խնդրեմ (շրջվելով դեպի Պիտերը), Փիթ, իսկ դու ի՞նչ կխմես:

Պիտեր: Ես սկզբում կցանկանայի մի քիչ հավով ապուր, որից հետո ձուկ՝ կարտոֆիլի պյուրեով, հետո՝ կարմիր հաղարջով դոնդոդ: Կարծում եմ՝ սա նման է տիպիկ անգլիական ճաշի, այնպես չէ՞:

Ջորջ: Այո՛, քիչ թե շատ: Կարծում եմ՝ ես էլ նույնը կպատվիրեմ, միայն քանի որ ձկնից կշտացել եմ, ես դրա փոխարեն կվերցնեմ բիֆշտեքս՝ տապակած կարտոֆիլով և ծաղկակաղամբով: Իսկ ի՞նչ կասես աղանդերի մասին:

Peter: Let me see, I think stewed fruit would do me nicely.

George: And the same would do for me.

Waiter: Very well, gentlemen.

(He takes the order and leaves. After a while the dinner is served and they begin to eat.)

George: Well, Pete, how do you like the food here? I hope you are not disappointed.

Peter: On the contrary, I find the fish and the meat which they served us quite delicious, although the vegetables are rather tasteless. They are not to my liking, as there is not enough flavour in them. Pass me the salt, please... Thanks.

George: Not at all. May I ask you for a piece of bread.

Peter: Certainly. Here is the bread tray, help yourself.

George: Thank you.

Պիտեր: Թույլ տուր մտածեմ, կարծում եմ՝ օշարակով միրգը հարմար է:

Ջորջ: Ինձ համար էլ նույնը լավ է:

Մատուցող: Շատ լավ, պարոնա՛յք:

(Նա ընդունում է պատվերը և հեռանում: Որոշ ժամանակ անց ճաշը մատուցվում է, և նրանք սկսում են ուտել):

Ջորջ: Դե, Փի՛թ, հավան՞ում ես այստեղ մատուցվող կերակուրը: Հույս ունեմ, որ հիասթափված չես:

Պիտեր: Ընդհակառակը, ես գտնում եմ, որ մեզ մատուցված ձուկը և միսը բավականին համեղ են, չնայած բանջարեղենը անհամ է: Այն ինձ դուր չի գալիս, քանի որ քիչ է համեմակած: Փոխանցի՛ր ինձ աղը, խնդրեմ... Շնորհակալություն:

Ջորջ: Չարժի: Կարո՞ղ եմ մի կտոր հաց խնդրել:

Պիտեր: Անշուշտ: Ահա հացի սկուտեղը, օգտվի՛ր:

Ջորջ: Շնորհակալություն:

Peter: Don't mention it. Well, I am full. The stewed fruit is not bad. I like it.

George: Well, now, when we are through with our dinner we can order some coffee and have a nice chat.

Peter: Is smoking allowed here?

George: Yes, of course. May I have a cigarette? Mine has run out.

Peter: Certainly.

George: Thanks.

Peter: I suppose, table manners and customs are quite different here from those in other countries. You might give me some hints on what I must be careful.

George: I certainly will. First of all, never sit at the table sideways, always sit facing the table. Don't stretch your feet far out under the table, but try to keep them under your chair. Keep your elbows off the table. And above all, don't talk with

Պիտեր: Չարժի, ես կուշտ եմ: օշարակով միրգը վատը չէ: Այն ինձ դուր է գալիս:

Ջորջ: Այժմ, երբ մենք ավարտեցինք ճաշելը, կարող ենք սուրճ պատվիրել և հաճելի գրույց ունենալ:

Պիտեր: Ծխել թույլատրվո՞ւմ է այստեղ:

Ջորջ: Այո՛, իհարկե: Կարո՞ղ ես ինձ մի ծխախոտ տալ, իմը վերջացել է:

Պիտեր: Անշուշտ:

Ջորջ: Շնորհակալ եմ:

Պիտեր: Կարծում եմ, որ սեղանի շուրջ վարվելաձևը և սովորույթները այստեղ բավականին տարբեր են մյուս երկրներից: Դու պետք է ինձ հուշես ինչից զգուշանալ:

Ջորջ: Անշուշտ: Առաջին հերթին, երբեք մի՛ նստիր սեղանի շուրջ մի կողմ թեքված, միշտ նստի՛ր դեմքով դեպի սեղանը: Ոտքերը հեռու մի՛ տարածիր սեղանի տակ, այլ պահի՛ր քո աթոռի տակ: Արմունկները սեղանից հեռո՛ւ պահիր, և ամենակարևորը մի՛ խոսիր բե-

your mouth full. Chew and swallow your food first, and then talk. Don't use a spoon for what can be eaten with a fork. Remember, the forks are placed in the order in which they are to be used (salad fork, fish fork, meat fork, etc.) and never forget to say "thank you" for every favour or kindness shown to you. Then don't turn your back to one person for the purpose of talking to another. Don't forget that the woman sitting next to you should not be neglected, however old or unattractive she may be.

Peter: Well, that's very instructive. Thank you very much. But don't you think that, as a rule, we observe the same manners in our country, too.

բանդ ուտելիքով լիքը: Առաջին հերթին ծամի՛ր և կո՛ւլ տուր ուտելիքը, հետո խոսի՛ր: Մի՛ օգտագործիր գդալ այն ուտելիքի համար, որը կարելի է ուտել պատառաքաղով: Հիշի՛ր՝ պատառաքաղները դասավորված են այն հերթականությամբ, ըստ որի՝ պետք է գործածվեն (աղցանի պատառաքաղ, ձկան, մսի և այլն), և երբեք մի՛ մոռացիր ասել շնորհակալություն քո նկատմամբ ցուցաբերած յուրաքանչյուր օգնության կամ սիրալիրության համար: Մեղանի շուրջ մեջք մի՛ դարձրու մեկին՝ մյուսի հետ զրուցելու համար: Մի՛ մոռացիր, որ կողքիդ նստած կինը չպետք է անուշադրության մատնվի քո կողմից՝ անկախ նրա գրավչությունից և տարիքից:

Պիտեր: Դա շատ ուսուցողական է, շատ շնորհակալ եմ: Բայց չե՞ս կարծում, որ, որպես կանոն, մենք մեր երկրում նույնպես պահպանում ենք նման վարվելակերպ:

George: I suppose we do. One more point. Don't fail to rise when the ladies leave the table. Remain standing until they have left the room and only then sit down again. Well, Peter I think it's time to make a move, or else we'll be late for the theatre.

(to the waiter) Let's have the bill, please.

Waiter: Here it is, gentleman. (They pay the bill, tip the waiter, get their coats from the cloak-room and leave the restaurant.)

Ջորջ: Կարծում եմ, այո՛: Մի բան ևս, մի՛ մոռացիր վեր կենալ, երբ կանայք հեռանում են սեղանից: Մնա կանգնած, մինչև նրանք սենյակից դուրս գան, և միայն դրանից հետո կրկին նստիր: Պի՛տեր, կարծում եմ՝ ժամանակն է գնալ, այլապես կուշանանք թատրոնից:

(մատուցողին) Հաշիվը, խնդրեմ:

Մատուցող: Ահա, պարոնայք: (Նրանք վճարում են հաշիվը, թեյավճար տալիս մատուցողին, վերցնում իրենց վերարկուները հանդերձարանից և հեռանում ռեստորանից):

Questions and topics for discussion

Հարցեր և թեմաներ քննարկման համար

1. Do you like to dine at home or at a restaurant?
2. Which is your favourite dish?
3. What kind of food and drink do you generally enjoy?
4. Are you a good cook and do you like eating dishes that you cook?
5. What cafes and restaurants do you know in your city (town)?
6. Do you eat out or do you like takeaway when you're on holiday?

7. Do you like to try local dishes or do you stick to "international" dishes like pizza, hamburgers, and so on?
8. Do you eat more when you're on holiday? Do you put on weight or do you work it all off?
9. Do you have a preferable place to spend time?
10. Describe the place that you like most of all.

UNIT 6

At the Doctor's

Բժշկի մոտ

Useful vocabulary

patient – հիվանդ

ointment – քուրք

drops – կաթիլներ

pills – հաբեր

powder – փոշի

liquid – հեղուկ

toothpaste – ստամբի մածուկ

tooth brush – ստամբի խոզանակ

headache – գլխացավ

pneumonia – թոքաբորբ

influenza – գրիպ

bleeding – արյունահոսություն

blood-pressure – արյան ճնշում

rheumatism – ռևմատիզմ

fever – տենդ

mumps – խոզուկ

cancer – քաղցկեղ

sore-throat – կոկորդացավ

heart-disease – սրտային հիվանդություն

infectious disease – վարակիչ

հիվանդություն

illness – հիվանդություն

thermometer – ջերմաչափ

physician – թերապևտ

surgeon – վիրաբույժ

dentist – ստամանաբույժ

breath – շունչ

cough – հազ

food-poisoning – սննդային թունավորում

insomnia – անքնություն

filling – պլոմբ

cavity – խոռոչ

to pull the tooth – հանել ստամբ

crown – շապիկ

injection – ներարկում, սրսկում

X-rays – ռենտգենյան ճառագայթներ

permanent – մշտական

temporary – ժամանակավոր

nutrition/nutritional–

սնունդ/սննդարար

chemist's – դեղաստուն
medication – դեղորայք

inflammation – բորբոքում

a) At the Doctor's Office

Receptionist: Good morning.
Can I help you?

Patient: Good morning. My
name is Nick. I have an
appointment with a physician
at 11 o'clock.

Receptionist: Please, take a
seat. The doctor will see you
soon.

Doctor: Hello, Nick. Come in,
please. Sorry to have kept you
waiting. What is troubling
you?

Patient: I've caught a cold. I
have a sore throat and a bad
cough.

Doctor: Put this thermometer.
I want to see if you have a
fever. Let me see. Yes, you
have a temperature. When did
you feel ill?

Patient: A couple of days ago.

Doctor: Let me examine you.

Բժշկի գրասենյակում

Բուժքույր: Բարի առավոտ: Կա-
րո՞ղ եմ օգտակար լինել:

Հիվանդ: Բարի առավոտ: Իմ ա-
նունը Նիք է: Ես պայմանավոր-
վածություն ունեմ բժշկի հետ
ժամը 11-ին:

Բուժքույր: Նստե՛ք, խնդրեմ:
Բժիշկը շուտով կնայի Ձեզ:

Բժիշկ: Ողջույն, Նի՛ք: Նե՛րս ե-
կեք, խնդրեմ: Կներեք, որ սպա-
սեցրել եմ Ձեզ: Ի՞նչն է Ձեզ ան-
հանգստացնում:

Հիվանդ: Ես մրսել եմ: Կոկորդս
ցավում է, և ուժեղ հազում եմ:

Բժիշկ: Դրե՛ք այս ջերմաչափը,
ուզում եմ տեսնել՝ արդյոք ջեր-
մություն ունեք: Տեսնենք: Այո՛,
Դուք ջերմություն ունեք: Ե՞րբ
եք Ձեզ վատ զգացել:

Հիվանդ: Մի քանի օր առաջ:

Բժիշկ: Թո՛ղ լյլ տվեք զննել Ձեզ:

Take a deep breath. Now I want to test your blood pressure. It is slightly above normal, but there is nothing to worry about. Any other trouble?

Patient: Doctor, I haven't been sleeping well. I am very nervous.

Doctor: Try to stop smoking. Do daily exercises. You have insomnia.

Patient: Shall I have to go to hospital?

Doctor: No, I'll give you a prescription. Take the first one only once at bedtime, it is a sleeping pill, take the other one three times a day, it is for your flue. You must stay in bed for several days until your temperature has gone down. Come again to see me in five days.

Patient: Thank you, doctor.

Խորը շունչ քաշեք: Այժմ ես ուզում եմ չափել Ձեր արյան ճնշումը: Այն մի քիչ նորմալից բարձր է, բայց անհանգստանալու ոչինչ չկա: Էլ ի՞նչն է անհանգստացնում Ձեզ:

Հիվանդ: Բժի՛շկ, ես վատ եմ քնում: Ես շատ նյարդային եմ:

Բժի՛շկ: Փորձե՛ք ծխելը թողնել: Կատարե՛ք ամենօրյա մարմնամարզություն: Դուք անքնությանը եք տառապում:

Հիվանդ: Պետք է հիվանդանոց գնամ:

Բժի՛շկ: Ո՛չ, ես դեղատոմս կգրեմ: Առաջինը կիսմեք օրական մեկ անգամ քնելուց առաջ. դա քնաբեր է, իսկ մյուսը խմեք օրական երեք անգամ. դրանք գրիպի դեմ են: Դուք պետք է անկողնում մնաք, մինչև Ձեր ջերմությունն իջնի: Նորից եկե՛ք ինձ մոտ հինգ օրից:

Հիվանդ: Շնորհակալություն, բժի՛շկ:

Questions and topics for discussion

Հարցեր և թեմաներ քննարկման համար

1. Do you see a doctor when you catch a cold?
2. Do you stay in bed when you have a temperature?
3. Do you strictly follow the doctor's advice?
4. Do you take medicine when you are ill?
5. Do you have medical insurance?
6. Do you have your family doctor?
7. What disease frightens you the most?
8. What are the most important qualities of a doctor?
9. What medical services are free of charge in your country?
10. What are some things people can do to keep healthy?

b) At the Dentist's

Patient: Hello, I have an appointment with the dentist at 2 o'clock.

Receptionist: Have a seat, please. The doctor will see you soon.

Patient: Thank you.

Doctor: Hello, Mr. Smith. Come in, please. Sit down.

(Mr. Smith is sitting down in the dentist's chair)

Doctor: What is the problem?

Patient: I have a toothache on the left upper side.

Ատամնաբուժարանում

Հիվանդ: Ողջույն: Ես ատամնաբույժի հետ պայմանավորվածություն ունեմ ժամը 2-ին:

Բուժքույր: Նստե՛ք, խնդրեմ: Բժիշկը Ձեզ շուտով կնայի:

Հիվանդ: Շնորհակալություն:

Բժիշկ: Ողջույն, պարո՛ն Սմիթ: Նե՛րս եկեք, խնդրեմ: Նստե՛ք:

(Պարոն Սմիթը նստում է ատամնաբույժի աթոռին)

Բժիշկ: Ի՞նչ խնդիր ունեք:

Հիվանդ: Ես ատամնացավ ունեմ ձախ կողմում՝ վերևից:

Doctor: How long have you had it?

Patient: For about 3 days. I have a filling, but it is loose. I'm afraid it is about to drop out.

Doctor: Let me have a look at it. Open your mouth wide, please. I'll take an X-ray.

Patient: Good.

Doctor: There is a rather deep cavity on the right side of the tooth.

Patient: Will you have to pull the tooth?

Doctor: No, I hope to save your tooth. I'll give you an injection of painkiller, Novocaine.

Patient: Okay.

Doctor: ... Now, I can drill your tooth. You don't feel any pain, do you?

Patient: No, I don't.

Doctor: I would suggest that besides the usual filling we put a crown on your tooth. That can save it. I'll put a temporary

Բժիշկ: Որքա՞ն ժամանակ է, որ ատամնացավ ունեք:

Հիվանդ: Մոտ երեք օր: Ատամս պլումբած է, բայց պլումբը թուլացած է: Վախենում եմ՝ այն ընկնի:

Բժիշկ: Թույլ տվեք նայել: Լայն բացե՛ք բերանը, խնդրում եմ: Ես ռենտգեն կանեմ:

Հիվանդ: Լավ:

Բժիշկ: Ատամի աջ կողմում բավականին խորը խռոչ կա:

Հիվանդ: Ստիպված եք հանե՞լ ատամը:

Բժիշկ: Ո՛չ, ես հույս ունեմ փրկել Ձեր ատամը: Ես Ձեզ ցավազրկող՝ Նովոկային կնե-րարկեմ:

Հիվանդ: Լավ:

Բժիշկ: ... Այժմ ես կարող եմ ծակել (փորել) Ձեր ատամը: Ցավ չեք զգում, չե՞՞:

Հիվանդ: Ո՛չ, չեմ զգում:

Բժիշկ: Ես Ձեզ կառաջարկեի, որ բացի սովորական պլումբից՝ շապիկ դնեի՞նք ատամին: Դա կարող է փրկել ատամը: Ես այ-

crown there today. The permanent crown will be ready in about 10 days. Then you'll come back. Is it all right?

Patient: I know that a crown is very expensive but I have no other way, I agree.

Doctor: Now I'm doing a root canal. Does it hurt?

Patient: A bit.

Doctor: ...I'm finishing. You can eat in an hour. See my nurse for the next appointment.

սօր կրնեմ ժամանակավոր շապիկ: Մշտական շապիկը պատրաստ կլինի 10 օրից: Դուք այդ ժամանակ կգաք, լա՞վ:

Հիվանդ: Ես գիտեմ, որ շապիկը շատ թանկ է, բայց ես այլ տարբերակ չունեմ, համաձայն եմ:

Բժիշկ: Հիմա ես նյարդն եմ հեռացնում: Ցավո՞ւմ է:

Հիվանդ: Մի քիչ:

Բժիշկ: ...Վերջացնում եմ: Դուք կարող եք մեկ ժամից ուտել: Մոտեցե՛ք իմ բուժքրոջը՝ հաջորդ հանդիպումը գրանցելու համար:

Questions and topics for discussion

Հարցեր և թեմաներ քննարկման համար

1. How often do you see a dentist?
2. When was the last time you went to a dentist?
3. What do you do when you have a toothache?
4. How often do you brush your teeth?
5. Are you afraid of pulling a tooth?
6. Do you have crowns on your teeth?
7. Do you have fillings in your teeth?
8. Do you have missing teeth?

9. Will you risk placing dental implants?
 10. Is dentistry expensive in your country?

c) At the Chemist's

Passer-by A: Would you please tell me, where is the nearest chemist's?

Passer-by B: Go straight, then turn to the left.

Passer-by A: Thank you. ...

(at the chemist's)

Customer: Can I get a medicine with this prescription?

Pharmacist: Just a minute. I'll check if we have this in stock ... I'm sorry, we have to order it, as it is out of stock. It will be ready in 2 hours. Does it suit you?

Customer: Yes, of course. Shall I pay now or later?

Pharmacist: No, you needn't pay for it now.

Customer: Do you have anything for a headache and a toothache?

Դեղատանը

Անցորդ Ա: Խնդրում եմ, կասե՞ք՝ որտեղ է մոտակա դեղատունը:

Անցորդ Բ: Ուղիղ գնացեք, հետո ձախ թեքվեք:

Անցորդ Ա: Շնորհակալություն:
 ...

(դեղատանը)

Հաճախորդ: Կարո՞ղ եմ այս դեղատոմսով դեղ վերցնել:

Դեղագետ: Մի րոպե ես կստուգեմ, թե մենք դա ունենք վաճառքում... Կներեք, մենք պետք է պատվիրենք, քանի որ այն վաճառված է: Այն երկու ժամից պատրաստ կլինի: Հարմա՞ր է:

Հաճախորդ: Այո՛, իհարկե: Հիմա՞ վճարեմ, թե՞ հետո:

Դեղագետ: Ո՛չ, հիմա վճարելու կարիք չկա դրա համար:

Հաճախորդ: Դուք գլխացավի և ատամնացավի դեմ որևէ բան ունե՞ք:

Pharmacist: I would recommend you Tylenol. It's for temporary relief of minor pain.

Customer: Don't you have a painkiller?

Pharmacist: Without a doctor's prescription we can't give you.

Customer: Okay. In that case give me, please, a bandage, some iodine, a thermometer and Tylenol.

Pharmacist: Here you are.

Customer: How much shall I pay?

Pharmacist: 10 dollars.

Customer: Thank you.

Դեղագետ: Ես Ձեզ կառաջարկեմ Տիլենոլ: Դա ժամանակավոր կմեղմացնի թեթև ցավը:

Հաճախորդ: Չունե՞ք ավելի ուժեղ ցավազրկող:

Դեղագետ: Առանց բժշկի դեղատոմսի չենք կարող տալ:

Հաճախորդ: Լավ: Այդ դեպքում, խնդրում եմ, տվե՞ք բինտ (փաթաթան), յոդ, ջերմաչափ և Տիլենոլ:

Դեղագետ: Խնդրեմ:

Հաճախորդ: Որքա՞ն պետք է վճարեմ:

Դեղագետ: 10 դոլար:

Հաճախորդ: Շնորհակալություն:

Questions for discussion

Հարցեր քննարկման համար

1. What do you do when you have a headache or a toothache?
2. Do you like to take medicine?
3. Do you use natural methods to relieve pain?
4. Do you have allergy from medications?
5. What non-prescription medications do you take?

d) Discussing Nutrition Problems

Nick: I've been living in America for more than seven years, but I don't yet understand why there is so much talk about nutrition as a growing science.

Tom: Americans want to be healthy. But most of us have no understanding of nutrition problems.

Nick: Whenever I see my family doctor, he advises me to stick to a low cholesterol diet.

Tom: And do you follow his advice?

Nick: It's hard to stick to a diet with my busy schedule.

Tom: For your health, it is very important to get a balanced diet.

Nick: What is it?

Մանդակարգին առնչվող հարցերի քննարկում

Նիք: Ես ապրում եմ Ամերիկայում ավելի քան յոթ տարի, բայց դեռ չեմ հասկանում, թե ինչու են այդքան խոսում սննդակարգի՝ որպես զարգացող գիտության մասին:

Թոմ: Ամերիկացիներն ուզում են առողջ լինել: Բայց մեզնից շատերը պատկերացում չունեն սննդային խնդիրների մասին:

Նիք: Երբ ես տեսնում եմ իմ ընտանեկան բժշկին, նա խորհուրդ է տալիս ինձ հետևելու ցածր խոլեստերինով սննդակարգի:

Թոմ: Եվ դու հետևո՞ւմ ես նրա խորհրդին:

Նիք: Դժվար է սննդակարգ պահել՝ իմ զբաղվածությունը հաշվի առնելով:

Թոմ: Քո առողջության համար շատ կարևոր է ռացիոնալ/հավասարակշռված սննդակարգը:

Նիք: Դա ի՞նչ է:

Tom: You can get a balanced diet by including foods from the four main food groups. They are: the milk group (milk, cheese, yogurt), the meat group (meat, poultry, fish, eggs), the bread group (bread, cereals, noodle) and the vegetable and fruit group.

Nick: What about the nutritional value of canned vegetables that we buy in the supermarkets.

Tom: The nutritional difference depends on how vegetables are prepared, no matter they are bought fresh or canned.

Nick: Thank you for your valuable information. You could become a professional dietitian.

Թոմ: Դու կարող ես ուսցիոնալ/հավասարակշռված սննդակարգ պահել, որն ընդգրկում է ուտելիքներ չորս հիմնական սննդային խմբերից: Դրանք են՝ կաթնային խումբ (կաթ, պանիր, յոգուրտ), մսային խումբ (միս, թռչնեղեն, ձուկ, ձու), հացային խումբ (հաց, շիլաներ, լապշա) և բանջարեղենային ու մրգային խումբ:

Նիք: Ի՞նչ կասեք պահածոյացված բանջարեղենի սննդային արժեքի մասին, որը մենք գնում ենք սուպերմարկետներում:

Թոմ: Սննդային տարբերությունը կախված է այն բանից, թե ինչպես է պատրաստված բանջարեղենը, և կապ չունի, դա թարմ էք գնում, թե պահածոյացված:

Նիք: Շնորհակալություն արժեքավոր տեղեկատվության համար: Դու կարող էիր պրոֆեսիոնալ սննդաբան դառնալ:

Questions for discussion

Հարցեր քննարկման համար

1. How often do you have a meal?
2. Have you ever tried any diets? Were they effective?
3. Have you ever consulted a dietitian?
4. Do you know your weight? What do you do to keep fit?
5. Do you eat vegetables every day?
6. What foods and drinks are considered unhealthy?
7. What bad habits do you have that are harmful for your health?
8. What are your tips of healthy lifestyle?
9. How do you deal with stress?
10. What do you do to keep healthy?

UNIT 7

Shopping

Գնումներ

Useful vocabulary

Names of Shops

Խանութների անվանումները

Supermarket – ինքնասպասարկման խանութ	stationery – գրենական պիտույքների խանութ
mall, department store – առևտրի կենտրոն, հանրախանութ	furniture goods – կահույքի խանութ
butcher’s – մսի խանութ	bookshop – գրախանութ
baker’s – հացի խանութ	leather wear – կաշվե իրեր
dairy – կաթնամթերքի խանութ	knit wear – տրիկոտաժ
grocer’s – նպարեղենի խանութ	perfumery – օճանելիք
greengrocer’s – մրգի և բանջարեղենի խանութ	household goods – տնտեսական ապրանքներ
fancy goods – գալանտերիա	counter – վաճառասեղան
jeweller’s – ոսկերչական խանութ	department – բաժին
toyshop – խաղալիքների խանութ	cash-desk – դրամարկղ
fur shop – մորթեղենի խանութ	boutique – կրպակ

Names of Goods

Ապրանքների անվանումները

blouse – բլուզ կանացի	suit – կոստյում
skirt – կիսաշրջագգեստ	shorts – կարճ անդրավարտիք

dress – զգեստ	tie – փողկապ
shirt – վերնաշապիկ	belt – գոտի
overcoat – վերարկու	socks – գուլպա
raincoat – անձրևանոց	scarf – շարֆ, գլխաշոր
T-shirt – մարզաշապիկ	handkerchief – թաշկինակ
rubber – ռետին	towel – սրբիչ
ruler – քանոն	crayon – գունավոր մատիտ
iron – արդուկ	doll – տիկնիկ
mixer – հարիչ	washing-machine – լվացքի մեքենա
refrigerator – սառնարան	sewing-machine – կարի մեքենա
hair-drier – վարսահարդարիչ	meat-grinder – մսադաց
jewellery – ոսկեղեն	kettle – թեյնիկ
ring – մատանի	chain – շղթա
bracelet – ապարանջան	earring – ականջօղ
diamond – ադամանդ	pearl – մարգարիտ
sofa – բազմոց	bed – մահճակալ
dressing-table – հարդասեղան	armchair – բազկաթոռ
cupboard – խոհանոցի պահարան	wardrobe – զգեստապահարան
coffee-table – սուրճի սեղան	
sideboard – սպասքապահարան	

Names of Foods

Ուտելիքների անվանումները

meat – միս	pork – խոզի միս
fish – ձուկ	beef – տավարի միս

chicken – հավ
lamb – գառան միս
mutton – ոչխարի միս
butter – կարագ
coffee – սուրճ
juice – հյութ
biscuit – չոր թխվածք
bun – բուլկի

veil – հորթի միս
bacon – խոզապուխտ
egg – ձու
cheese – պանիր
sausage – երշիկ
tea – թեյ
ice-cream – պաղպաղակ
jelly – դոնդոդ

a) At the Supermarket

Ann: Do you have the shopping list?

Sam: Yes, it's in my phone. I'll get a cart. We'll shop together. We need laundry detergent.

Ann: Is the big size too expensive?

Sam: Not at all. It makes sense to buy a big box of detergent, that is used for a longer period of time.

Ann: I'll mind this. What's the next on the shopping list?

Sam: Orange juice.

Սուպերմարկետում

Աննա: Ունե՞ս գնումների ցուցակ:

Սեմ: Այո՛, իմ հեռախոսի մեջ է: Ես սայլակ կվերցնեմ, մենք միասին գնումներ կկատարենք: Մենք լվացքի ախտահանող միջոցի կարիք ունենք:

Աննա: Մեծ չափսի տուփը շա՞տ թանկ է:

Սեմ: Բոլորովին: Խելամիտ է գնել մեծ տուփով ախտահանող միջոց, որն ավելի երկար ժամանակ է օգտագործվում:

Աննա: Ես դա հաշվի կառնեմ: Ո՞րն է հաջորդը գնումների ցուցակում:

Սեմ: Նարնջի հյութ:

Ann: There are a lot of various brands of them.

Sam: The store has its own brand. The quality is the same, but it's a bit cheaper.

Ann: What about apples?

Sam: They are in aisle 5.

Ann: How much are they?

Sam: 2 dollars a pound.

Ann: O.K. Let's go to the meat counter.

Sam: I think, we need a chicken and some veal.

Ann: Don't forget to look at the date of the label.

Sam: Let's see. The meat has too much fat on it.

Ann: This piece has too much bone.

Sam: This piece can be roasted. Take it.

Ann: O.K. What else do we need? Check the shopping list.

Sam: We need some butter, soar cream, eggs and milk.

Աննա: Շատ տարբեր ապրանքանիշեր կան:

Մեմ: Խանութն ունի իր սեփական ապրանքանիշը: Որակը նույնն է, բայց մի քիչ ավելի էժան է:

Աննա: Ի՞նչ կասես խնձորների մասին:

Մեմ: Դրանք 5-րդ շարքում են:

Աննա: Որքա՞ն արժեն դրանք:

Մեմ: Մեկ ֆունտը երկու դոլար է:

Աննա: Լավ, արի գնանք դեպի մսի վաճառասեղանը:

Մեմ: Կարծում եմ՝ մենք պիտի գնենք մեկ հավ և մի քիչ հորթի միս:

Աննա: Չմոռանաս նայել օգտագործման ժամկետը պիտակի վրա:

Մեմ: Արի տեսնենք: Միսը շատ յուղոտ է:

Աննա: Այս կտորն էլ շատ ոսկորոտ է:

Մեմ: Այս կտորը կարելի է տապակել, վերցրո՛ւ այն:

Աննա: Լավ: Էլ ի՞նչի կարիք ունենք: Մտուզի՛ր գնումների ցուցակը:

Մեմ: Մենք մի քիչ կարագի, թթվասերի, ձվի և կաթի կարիք ունենք:

Ann: Oh, I've run out of bread and coffee, too. Don't forget.

Sam: That's all we need. Let's go to the cash register.

Աննա: Օ՛, հացն ու սուրճն էլ են վերջացել, չմոռանաւ:

Սեմ: Ահա այն ամենը, ինչի կարիքն ունենք: Արի գնանք դրամարկղի մոտ:

Questions for discussion

Հարցեր քննարկման համար

1. Who does the grocery shopping in your family?
2. Is there a supermarket near your house?
3. Which are better – big supermarkets or small grocery stores?
4. Do you have a shopping list before doing shopping?
5. Do you like to do shopping alone or with your family members?
6. What kind of food do you like to buy most of all?
7. Can you always find the things you need in a supermarket?
8. Do you use a trolley while shopping in a supermarket?
9. What time of day do you like to shop?
10. Do you shop food online?

b) At the Bookshop

Passer-by A: Where is the nearest bookshop?

Passer-by B: It's a good way from here, you have to take a bus.

Passer-by A: Thanks. ...
(at the bookshop)

Գրախանութում

Անցորդ Ա: Որտե՞ղ է մոտակա գրախանութը:

Անցորդ Բ: Բավականին հեռու է. ստիպված եք ավտոբուս նստել:

Անցորդ Ա: Շնորհակալություն ... (գրախանութում)

Shopper: I'd like to look through the fiction section.

Shop-assistant: Here you are. What are you interested in?

Shopper: I'm interested in modern literature. What books do you have by modern Armenian authors?

Shop-assistant: We have many of them. Who's your favorite author?

Shopper: It makes no difference. Simply I prefer easy reading books. I like adventurous novels. I don't like historical novels. They are boring for me.

Shop-assistant: I see. You can take this one.

Shopper: Thanks. I'll take it. Besides that one I need an Armenian-English pocket dictionary.

Shop-assistant: We have. This book is in great demand now.

Shopper: I also need a reference book and a guide-

Գնորդ: Ես կցանկանայի նայել գեղարվեստական գրականության բաժինը:

Վաճառողուհի: Խնդրեմ: Ի՞նչն է Ձեզ հետաքրքրում:

Գնորդ: Ինձ հետաքրքրում է ժամանակակից գրականությունը: Ի՞նչ գրքեր ունեք ժամանակակից հայ հեղինակներից:

Վաճառողուհի: Շատ ունենք: Ո՞վ է Ձեր սիրելի հեղինակը:

Գնորդ: Տարբերություն չկա: Պարզապես ես նախընտրում եմ դյուրընթեռնելի գրքեր: Ես սիրում եմ արկածային վեպեր: Ես պատմավեպեր չեմ սիրում: Դրանք ձանձրալի են ինձ համար:

Վաճառողուհի: Հասկացա: Դուք կարող եք սա վերցնել:

Գնորդ: Շնորհակալություն: Ես դա կվերցնեմ: Բացի դրանից՝ ինձ պետք է հայերեն-անգլերեն փոքրիկ բառարան:

Վաճառողուհի: Ունենք: Այս գիրքը հիմա մեծ պահանջարկ ունի:

Գնորդ: Ինձ նաև հարկավոր են տեղեկատու և ուղեցույց:

book.

Shop-assistant: Here you are.

Shopper: Have you got books by American writers?

Shop-assistant: Yes, of course.

Shopper: Give me one, please. As you see, I spend much money on books. But I can do nothing. Reading is my hobby.

Վաճառողուհի: Խնդրեմ:

Գնորդ: Դուք ամերիկյան գրողների գրքեր ունե՞ք:

Վաճառողուհի: Այո՛, իհարկե:

Գնորդ: Տվե՛ք ինձ որևէ մեկը, խնդրում եմ: Ինչպես տեսնում եք, ես շատ գումար եմ ծախսում գրքերի վրա: Բայց ես ոչինչ չեմ կարող անել: Կարդալն իմ սիրած զբաղմունքն է:

Questions and topics for discussion

Հարցեր և թեմաներ քննարկման համար

1. What kind of books do you like to read?
2. Who is your favourite English or American writer?
3. Do you buy books or take them from the library?
4. Do you have a good library in your town (city)?
5. Speak about your favourite book.

c) At the Shopping Centre

Առևտրի կենտրոնում

At the Shoe Department

Կոշիկի բաժնում

Annie: Is there a shoe department in this shopping centre?

Անի: Այս առևտրի կենտրոնում կոշիկի բաժին կա՞:

Bob: Yes, of course. It is on the

Բոբ: Այո՛, իհարկե: Այն երկրորդ

second floor.

Annie: Show me those high-heeled shoes. Haven't you shoes with thinner heels?

Shop-assistant: No, we haven't.

Annie: The shoe hurts me, besides the shoe lace is broken.

Shop-assistant: What kind of shoes would you like?

Annie: I would like elegant open-toe shoes. These shoes are very comfortable. I'll take them. Could you show me another pair of shoes for the country?

Shop-assistant: Here you are.

Ann: But such shoes are out of fashion now and I don't feel comfortable in them. I'll take only the first pair. Where shall I pay.

Shop-assistant: Pay over there, at the cash-desk.

c) At the Leather Wear Department

Shopper: Excuse me, how can I get to the leather wear

հարկում է:

Անի: Ցո՛ւյց տվե՞ք այն բարձրակրունկ կոշիկները: Չունե՞ք ավելի բարակ կրունկներով կոշիկներ:

Վաճառողուհի: Ո՛չ, չունենք:

Անի: Կոշիկը սեղմում է, բացի այդ՝ կոշիկի կապիչը պոկված է:

Վաճառողուհի: Ինչպիսի՞ կոշիկներ կցանկանայիք:

Անի: Ես կցանկանայի նրբագեղ, բաց քթով կոշիկներ: Այս կոշիկները շատ հարմար են: Ես կվերցնեմ դրանք: Կարող էիք ցույց տալ մեկ այլ գույգ կոշիկ՝ զբոսանքի համար:

Վաճառողուհի: Խնդրեմ:

Անի: Բայց այսպիսի կոշիկներն արդեն մոդայից դուրս են եկել և հարմար չեն: Ես միայն առաջին գույգը կվերցնեմ: Որտե՞ղ պետք է վճարեմ:

Վաճառողուհի: Վճարե՛ք այնտեղ՝ դրամարկղում:

Կաշվե իրերի բաժնում

Գնորդ: Կներե՞ք, ինչպե՞ս գնալ կաշվե իրերի բաժին:

department?

Shop-assistant: Over there, on the left.

Shop-assistant: Can I help you? What do you want?

Shopper: I'm looking for a pair of suede black gloves. I think I wear size six.

Shop-assistant: I can recommend these, they're very reliable and of high quality. Besides, they are washable.

Shopper: Oh, really, I'll try them on, hmm... They seem to fit. How much are they?

Shop-assistant: Only five dollars.

Shopper: All right. I'll take them.

Վաճառող: Այնտեղ՝ ձախ կողմում:

Վաճառող: Կարո՞ղ եմ օգնել: Ի՞նչ եք ցանկանում:

Գնորդ: Ես փնտրում եմ սև զամշե ձեռնոցներ: Կարծում եմ՝ ես վեց չափսն եմ հագնում:

Վաճառող: Ես սրանք կարող եմ առաջարկել, դրանք շատ հուսալի են և բարձրորակ: Բացի այդ՝ դրանք լվացվող են:

Գնորդ: Օ՛, իսկապես, ես կփորձեմ դրանք: Հըմ... Թվում է՝ սազում են: Որքա՞ն արժեն:

Վաճառող: Ընդամենը հինգ դոլար:

Գնորդ: Լավ, ես կվերցնեմ դրանք:

Questions and topics for discussion

Հարցեր և թեմաներ քննարկման համար

1. Do you like shopping? Where do you like to do shopping? How often do you go shopping?
2. Do you prefer to shop alone or with other people?
3. Do you shop goods online? What kinds of things do you buy online and what do you buy in person?

4. Have you ever spent too much? What did you buy? How did you feel afterwards?
5. Are you a bargain hunter? Do you get excited about sales and discounts?
6. If you had a chance to open your own shop, what kinds of things would you like to sell?
7. Are you good at saving money and are you saving money to buy something? If so, what are you planning to buy?
8. What store did you like best and what store did you like least?
9. What was the last thing you bought for someone else? Where did you buy it?
10. Speak about the most expensive thing you have bought recently.

UNIT 8

Everyday Services

Կենցաղային ծառայություններ

At the Hairdresser's/Hair Salon

Վարսավիթանոցում

Useful vocabulary

Hairdresser/hairstylist – վարսավիթ, վարսահարդար	scissors – մկրատ
barber – սափրիչ	razor – ածելի
haircut - մազերի սանրվածք	to dye - ներկել
hair spray – մազերի լաք/հեղուկացիք	hairdrier – վարսահարդարիչ
a light chestnut color – բաց շագանակագույն մազեր	golden – ոսկեգույն
shampoo – շամպուն	blonde – շիկահեր
comb – սանր	bleach – գունաթափում
	an ash color – մոխրագույն
	wig – կեղծամ
	mirror – հայելի

Customer: Good morning! It is my turn now. I want a haircut, please.

Hairdresser: Sit down, please.

Customer: I want to have my hair style changed. Could you show me some models of hair styles?

Հաճախորդ: Բարի լույս: Իմ հերթն է հիմա: Ես ուզում եմ մազերս կտրել:

Վարսավիթ: Նստե՛ք, խնդրեմ:

Հաճախորդ: Ես ուզում եմ մազերիս ոճը (սանրվածքը) փոխել: Կարո՞ղ եք սանրվածքների օրինակներ ցույց տալ:

Hairdresser: Of course, I can.

Customer: What sort of styles are fashionable?

Hairdresser: Page-boy style is fashionable, but it won't suit you. You can choose a style with curls and with a fringe.

Customer: Okay. Please dye my hair an ash color after cutting it.

Hairdresser: Would you like to have your hair done?

Customer: Yes. ... How much shall I pay.

Hairdresser: Ten dollars.

Customer: Here's the money. Thanks a lot.

Վարսավիր: Իհարկէ, կարող եմ:

Հաճախորդ: Ի՞նչ տիպի սանրը-վածքներ են արդիական:

Վարսավիր: Շատ կարճ սանրվածքն է մոդայիկ, բայց այն Ձեզ չի սազի: Դուք կարող եք ընտրել գանգուրներով և ճակատի մազափնջով սանրվածք:

Հաճախորդ: Լավ: Խնդրում եմ՝ կտրելուց հետո մազերս մոխրագույն ներկէք:

Վարսավիր: Կցանկանայի՞ք մազերը հարդարել:

Հաճախորդ: Այո՛: ... Որքա՞ն պէտք է վճարեմ:

Վարսավիր: Տասը դոլար:

Հաճախորդ: Ահա գումարը: Շատ շնորհակալ եմ:

Questions for discussion

Հարցեր քննարկման համար

1. How often do you have a haircut?
2. Do you dye your hair and how often?
3. Can you do your hair yourself or do you go to the salon?
4. Do you go to the same salon all the time and do you have a preferable hairdresser?
5. What haircuts are fashionable in your country?

b) At the Beauty Salon

Գեղեցկության սրահում

Useful vocabulary

nail – եղունգ
nail polish – եղունգների
փայլ
mask – դիմակ
massage – մերսում
eyebrows – ունքեր
eyelashes – թարթիչներ

eye shadow – ստվերաներկ
lipstick – շրթներկ
powder – դիմափոշի
blush – կարմրաներկ
mascara – թարթիչաներկ
nail polish – մանիկյուր
make-up – դիմահարդարում

Customer: Hello, I want a mask treatment and face massage. Can I have them now?

Հաճախորդ: Ողջույն, ես կոսմետիկական դիմակ եմ ցանկանում և դեմքի մերսում: Կարո՞ղ եմ դա հիմա անել:

Make-up artist: Yes, you can. Sit here, please. ... (half an hour later)

Դիմահարդար: Այո՛, կարող եք: Նստե՛ք այստեղ, խնդրեմ: ... (կես ժամ անց)

Customer: Thanks. Please, make me up. I would like to darken my eyebrows and lengthen my eyelashes, but before that shape my eyebrows. ... Thanks.

Հաճախորդ: Շնորհակալություն: Խնդրում եմ՝ դիմահարդարե՛ք ինձ: Ես կուզենայի մզացնել ունքերս և երկարացնել թարթիչներս, բայց մինչ այդ ձև տվեք ունքերիս: ... Շնորհակալություն:

(half an hour later)

(կես ժամ անց)

Customer: Please, trim my nails, then file them.

Հաճախորդ: Խնդրում եմ՝ կտրե՛ք եղունգներս, հետո խարտե՛ք դրանք:

Manicurist: Okay.

Customer: I want to have polish on my nails.

Manicurist: Please, show me the colour of the polish you want.

Customer: This one. Cherry colour.

Manicurist: All right. Do you like it?

Customer: Yes. Thanks. Here's the money.

Մատնահարդար: Լավ:

Հաճախորդ: Ես ուզում եմ՝ փայլ քսեք եղունգներիս:

Մատնահարդար: Խնդրում եմ՝ Ձեր ուզած փայլի գույնը ցույց տվեք:

Հաճախորդ: Այս մեկը: Բալի գույնը:

Մատնահարդար: Եղավ: Հավանո՞ւմ եք:

Հաճախորդ: Այո՛: Շնորհակալություն: Ահա գումարը:

Questions for discussion

Հարցեր քննարկման համար

1. Do you often go to a beauty salon?
2. Do you often go to a manicurist?
3. Can you do your own make-up?
4. Have you ever turned to a professional make-up artist?
5. Suppose you have five minutes to do make-up. What will you do first?

c) At the Laundry

Լվացքատանը

Useful vocabulary

wash – լվանալ

iron, press – արդուկել

bleach – սպիտակեցնել

shrink – մտնել, փոքրանալ

hang – կախել

rinse – ողողել

collar – օձիգ

stain – հետք, բիծ

Ann: Where can I have these things washed?

Ted: The hotel has a laundry.

Ann: Really? Fine. Please, take these clothes to the laundry.

Ted: Of course, my dear.
(at the laundry)

Ted: Please, wash these clothes.

Worker: Shall we bleach these shirts?

Ted: No, don't put any bleach into them. Will this stain wash out completely?

Worker: Of course.

Ted: Please show me how the washing machine works? Thanks. I'm afraid this dress will shrink.

Worker: I don't think so.

soap – օճառ

washing powder – լվացքի փոշի

Քեյթ: Որտե՞ղ կարող եմ այս իրերը լվանալ տալ:

Թեդ: Հյուրանոցը լվացքատուն ունի:

Քեյթ: Իսկապե՞ս: Հիանալի է: Խնդրում եմ՝ այս շորերը տար լվացքատուն:

Թեդ: Իհարկե, սիրելի՛ս:
(լվացքատանը)

Թեդ: Խնդրում եմ՝ լվացե՛ք այս շորերը:

Աշխատող: Սպիտակեցնող նյութ օգտագործենք այս վերնաշապիկների համար:

Թեդ: Ո՛չ, մի՛ լցրեք սպիտակեցնող նյութ: Իսկ այս բիծը լվանալուց հետո լրիվ կանհետանա՞:

Աշխատող: Իհարկե:

Թեդ: Խնդրում եմ՝ ցույց տվե՛ք՝ ինչպես է լվացքի մեքենան աշխատում: Շնորհակալություն: Վախենում եմ, որ այս զգեստը կմտնի:

Աշխատող: Ես այդպես չեմ կարծում:

Ted: Well. When can I have the clothes back?

Worker: When do you need them?

Ted: As soon as possible.

Worker: Your things will be ready in an hour.

Ted: How much do you charge for each thing?

Worker: A dollar.

Ted: Here's the money.

Թեղ: Լավ: Ե՞րբ կարող եմ ետ վերցնել շորերը:

Աշխատող: Ե՞րբ է Ձեզ պետք:

Թեղ: Որքան հնարավոր է շուտ:

Աշխատող: Ձեր իրերը պատրաստ կլինեն մեկ ժամից:

Թեղ: Որքա՞ն եք վերցնում յուրաքանչյուր հագուստի համար:

Աշխատող: Մեկ դոլար:

Թեղ: Ահա գումարը:

d) At the Shoemaker's

Կոշկակարի մոտ

Useful vocabulary

sole – ներքան

heel – կրունկ

repair, mend – վերանորոգել

nail – մեխ

bother – անհանգստացնել

sew – կարել

shoelaces – կոշկաքուղ

seam – կար

burst – պայթել

battered, worn – մաշված, տեսքից ընկած

knit – գործել

Customer: Can you repair these shoes?

Shoemaker: Will you leave the shoes or do you want to have them mended while you wait?

Հաճախորդ: Կարո՞ղ եք վերանորոգել այս կոշիկները:

Կոշկակար: Կրթո՞ղնե՞ք կոշիկները, թե՞ ցանկանում եք սպասել մինչև վերանորոգենք:

Customer: I'll leave them. They need new heels. Besides, the soles have almost come off. The nail is bothering me. Put new soles on my shoes.

Shoemaker: All right. I'll repair them. Oh, the seam has burst in two places. I have to sew it up here and there.

Customer: I think my shoes are rather battered.

Shoemaker: Never mind, I'll mend them and they'll look like new. Would you please come on Thursday at 6 p.m.?

Customer: Of course.

Shoemaker: Here is your receipt.

Customer: Thanks.

Հաճախորդ: Կթողնեմ: Կրունկները պետք է փոխվեն: Բացի այդ՝ ներքանները համարյա պոկվել են: Մեխն անհանգրստացնում է ինձ: Նոր ներքաններ դրեք կոշիկներին:

Կոշկակար: Լավ: Ես կվերանորոգեմ դրանք: Օ՛ր, կարը երկու տեղից պայթել է: Ես պետք է կարեմ այն այստեղ և այնտեղ:

Հաճախորդ: Կարծում եմ, որ իմ կոշիկները լրիվ տեսքից ընկել են:

Կոշկակար: Ոչինչ, ես կվերանորոգեմ դրանք, և թարմ տեսք կունենան: Կգա՞ք հինգշաբթի՝ երեկոյան ժամը 6-ին:

Հաճախորդ: Իհարկե:

Կոշկակար: Ահա Ձեր ստացականը:

Հաճախորդ: Շնորհակալություն:

e) At the Watchmaker's

Ժամագործի մոտ

Useful vocabulary

Face – ժամացույցի թվատախտակ
hand – սլաք

to bang – հարվածել
to drop – գցել
to be broken – կոտրվել

glass – սպակի
accidentally – պատահաբար

to repair – վերանորոգել

Customer: Hello, can you repair this watch? It doesn't work. I accidentally banged it. As you see the glass is broken. So you have to fit a new glass. Can you?

Watchmaker: I'll try. Look, the hand is also broken. Then there is something wrong with the calendar. This watch must be cleaned. So I have much work to do with this watch.

Customer: When will it be ready?

Watchmaker: I think on Tuesday.

Customer: Okay.

Հաճախորդ: Ողջույն, կարո՞ղ եք վերանորոգել այս ժամացույցը: Այն չի աշխատում: Այն պատահաբար հարված ստացավ: Ինչպես տեսնում եք, սպակին կոտրված է: Այնպես որ, ստիպված եք փոխել այն: Կարո՞ղ եք:

Ժամագործ: Կփորձեմ: Նայե՛ք: Սլաքը նույնպես կոտրված է: Հետո օրացույցին ինչ-որ բան է եղել: Ժամացույցը պետք է մաքրել: Այսպիսով շատ գործ կա ժամացույցի վրա անելու:

Հաճախորդ: Ե՞րբ պատրաստ կլինի:

Ժամագործ: Կարծում եմ երեք-չաբթի:

Հաճախորդ: Լավ:

Questions and topics for discussion

Հարցեր և թեմաներ քննարկման համար

1. Do you often repair your things or do you buy new ones?
2. When something breaks down at home, can you repair it?

3. Do you ask how much the repair of an item of clothing will cost and do you demand warranty for that?
4. Can you replace the battery of your watch? Tell us about an experience when you repaired something such as belt, bag, purse, gloves, etc.
5. Tell us about an experience when you repaired something in your own way successfully and became self-motivated.

f) At the Photographer's

Լուսանկարչատանը

Useful vocabulary

photograph – լուսանկար

full-length – ամբողջ հասակով

full-face – դիմացից

profile – կիսադեմ

half-length – մինչև գոտկատեղը

postcard – բացիկ

visiting-card – այցեքարտ

enlarge – մեծացնել

lean – թեքվել

lower – իջեցնել

photo for passport (certificate) – լուսանկար անձնագրի (վկայականի) համար

Customer: Hello, I'd like to have my photo taken.

Photographer: How would you like to pose?

Customer: I'd like to be in half-length, for certificate.

Photographer: What size do you want?

Հաճախորդ: Ես կցանկանայի լուսանկարվել:

Լուսանկարիչ: Ի՞նչ դիրքով եք ցանկանում լուսանկարվել:

Հաճախորդ: Ես կուզենայի մինչև գոտկատեղը նկարվել՝ վկայականի համար:

Լուսանկարիչ: Ի՞նչ չափսի լուսանկար եք ուզում:

Customer: 4 by 5 cm, please.

Photographer: Lean slightly forward, please. Please lower your head a bit. Hold your right arm like this. Now keep quiet for a moment and look here, please ... Fine.

Customer: When shall I get the prints?

Photographer: In an hour.

Customer: Thanks. Now I want to have these photographs enlarged. Is it possible?

Photographer: Of course.

Customer: When will they be ready?

Photographer: In half an hour.

Customer: All right.

Հաճախորդ: 4 սմ-ը 5 սմ-ի վրա, խնդրում եմ:

Լուսանկարիչ: Մի քիչ առաջ թեքվե՛ք, խնդրեմ: Գլուխը մի քիչ իջեցրե՛ք, խնդրեմ: Այժմ մի պահ հանգիստ մնացե՛ք և նայե՛ք այստեղ, խնդրեմ: ... Հիանալի է:

Հաճախորդ: Ե՞րբ կարող եմ ստանալ լուսանկարները:

Լուսանկարիչ: Մեկ ժամից:

Հաճախորդ: Շնորհակալ եմ: Հիմա ուզում եմ այս լուսանկարները հանել, իսկ սրանք՝ մեծացնել: Հնարավո՞ր է:

Լուսանկարիչ: Իհարկե:

Հաճախորդ: Ե՞րբ պատրաստ կլինեն դրանք:

Լուսանկարիչ: Կես ժամից:

Հաճախորդ: Լավ:

Questions for discussion

Հարցեր քննարկման համար

1. Do you like to take photos?
2. Are you photogenic?
3. How often do you take photos?
4. Have you ever been at the photographer's?
5. Do you have a photo album?

UNIT 9

Places of Entertainment, Leisure time Ժամանցի վայրեր, ազատ ժամանակ

Useful vocabulary

go to the cinema – գնալ կինոթատրոն	cloakroom – հանդերձարան
detective film – դետեկտիվ ֆիլմ	seat – նստատեղ
horror film – սարսափ ֆիլմ	playwright – դրամատուրգ
comedy – կատակերգություն	performance, play – ներկայացում
cartoon – մուլտֆիլմ	theatre – թատրոն
documentary film – վավերագրական ֆիլմ	soap opera – սերիալ
masterpiece – գլուխգործոց	nearer to the screen – էկրանին ավելի մոտ
script – սցենար	curtain – վարագույր
what is on? – ի՞նչ ֆիլմ է գնում/բեմադրվում	in the front rows – առաջին շարքերում
dance – պարել	director of the film – ռեժիսոր
camera man – օպերատոր	showing – սեանս, ցուցադրում
producer of the film – բեմադրող	circle – ամֆիթատրոն
film star – կինոաստղ	balcony – պատշգամբ
	gallery – վերնասրահ
	box – օթյակ
	dub – կրկնօրինակել
	music – երաժշտություն

a) At the Cinema

Mary: I would like to see that film today.

Կինոթատրոնում

Մերի: Ես այսօր ուզում եմ տեսնել այդ ֆիլմը:

Alla: Where is the film on?

Mary: At the “Moscow” cinema. Would you like to join us?

Alla: With pleasure. What film is it?

Mary: The script was written by a well-known film producer. It’s a real work of art. It is worth seeing. Even more. It’s a masterpiece of the cinema. Besides, the film is beautifully photographed.

Alla: What language is the film dubbed in?

Mary: In several languages. But now we’ll see it in Armenian. Where is the box-office? Please, give me 3 tickets for the last showing. Do you have any better seats? I mean in the front rows, nearer the screen.

Clerk: Here you are.

...

Ալլա: Որտե՞ղ է ցուցադրվում ֆիլմը:

Մերի: «Մոսկվա» կինոթատրոնում: Կցանկանայի՞ր միանալ մեզ:

Ալլա: Հաճույքով: Ի՞նչ ֆիլմ է դա:

Մերի: Սցենարը գրվել է հայտնի բեմադրողի կողմից: Սա մի իսկական արվեստի գործ է: Այն արժի տեսնել: Նույնիսկ ավելին: Սա կինոարվեստի գլուխգործոցներից է: Բացի դրանից՝ ֆիլմը գեղեցիկ է նկարահանված:

Ալլա: Ի՞նչ լեզվով է կրկնօրինակված ֆիլմը:

Մերի: Մի քանի լեզուներով: Բայց հիմա մենք այն հայերենով կնայենք: Որտե՞ղ է տոմսարկղը: Խնդրում եմ տալ 3 տոմս վերջին սեանսի համար: Ավելի լավ տեղեր չունե՞ք: Ես նկատի ունեմ առաջին շարքերում՝ ավելի մոտ էկրանին:

Տոմսավաճառ: Խնդրեմ:

...

Mary: Did you like the film?

Alla: Yes, I liked the acting.

Mary: Not only the acting, but also the direction, the conception of the story, the music – all were excellent. The film won a prize at the film festival last year. I think, it is the best feature film of its kind ever made.

Alla: Yes, it was perfect and really worth seeing.

b) At the Theatre

Irene: How about going to the theatre?

Tina: Not a bad idea.

Irene: What's on at the theatre today?

Tina: I'll find out. Do you often go to the theatre?

Irene: Yes, I'm a regular theatre-goer. I usually go to the theatre with my friend. Let's go to the

Մերի: Քեզ դո՞ւր եկավ ֆիլմը:

Ալլա: Այո՛, ինձ դուր եկավ դերասանների խաղը:

Մերի: Ոչ միայն խաղը, այլ նաև գեղարվեստական ղեկավարումը, մտահղացումը, երաժշտական ձևավորումը. այդ ամենը հիանալի էր: Ֆիլմն անցյալ տարի կինոփառատոնում մրցանակ է շահել: Կարծում եմ՝ այն լավագույն գեղարվեստական ֆիլմն է իր տեսակի մեջ:

Ալլա: Այո՛, դա կատարյալ էր, և իսկապես արժեր տեսնել:

Թատրոնում

Իռեն: Ի՞նչ կասես թատրոն գնալու մասին:

Թինա: Վատ միտք չէ:

Իռեն: Ի՞նչ ներկայացում է թատրոնում այսօր:

Թինա: Ես կպարզեմ: Դու հաճա՞խ ես գնում թատրոն:

Իռեն: Այո՛, ես պարբերաբար հաճախում եմ թատրոն: Ես սովորաբար ընկերներիս հետ եմ թատրոն գնում: Արի՛ գնանք Դրամատիկա-

Dramatic Theatre. The tragedy “Hamlet” is on there. This play always draws a full house. This play is very popular. I enjoyed it very much and I’ll watch it again with pleasure. Let’s go and get tickets.

Tina: All right. Come on!

...

Tina: Where are our seats?

Irene: Is this seat taken? Would you mind exchanging seats?

Tina: Yes, this seat is comfortable.

...

Irene: Did you enjoy the play?

Tina: In my opinion this company is the best. The main character was greeted with a round of applause.

Irene: The play was well received by the public.

Tina: Yes, the performance was really wonderful.

կան թատրոն: «Համլետ» ողբերգական պիեսն է բեմադրվում այնտեղ: Այս ներկայացմանը թատրոնը միշտ լեփ-լեցուն է լինում: Այս ներկայացումը մեծ ժողովրդականություն է վայելում: Ես մեծ բավականություն ստացա և նորից մեծ հաճույքով կդիտեմ այն: Արի՛ գնանք և տոմսեր ձեռք բերենք:

Թինա: Լավ, գնանք:

...

Թինա: Որտե՞ղ են մեր տեղերը:

Իռեն: Այս տեղը զբաղված է: Դեմ չե՞ք լինի, եթե տեղներս փոխենք:

Թինա: Այո՛, այս տեղը հարմար է:

...

Իռեն: Հավանեցի՞ր ներկայացումը:

Թինա: Իմ կարծիքով այս թատերախումբն ամենալավն է: Գլխավոր դերակատարին դիմավորեցին բուն ծափահարություններով:

Իռեն: Ներկայացումը լավ ընդունվեց հասարակության կողմից:

Թինա: Այո՛, դա իսկապես հոյակապ ներկայացում էր:

Questions and topics for discussion.

Հարցեր և թեմաներ քննարկման համար

1. What films do you like to watch?
2. How often do you go to the theatre?
3. Do you buy tickets in advance?
4. Do you have favourite actors?
5. Speak about the film you like.

c) At the Dance club

Tim: Tonight we're going to a dance club. I'm taking Sheila. Jane'll be there, too. She'll be with a friend from our office. I wanted to bring Simon, but I could not find a girl for him. I think it'll be fun this evening. The group that'll be there tonight plays terrific music for dancing. Perhaps some of my other friends will be there, too. It's our favorite dance club.

...

Receptionist: Can I help you?

Պարային ակումբում

Թիմ: Այս երեկո մենք գնում ենք պարային ակումբ: Ես Շեյլային եմ վերցնում: Ջեյնն էլ այնտեղ կլինի: Նա մեր գրասենյակից մի ընկերոջ հետ կլինի: Ես ուզում էի Սայմոնին բերել, բայց չկարողացա աղջիկ գտնել նրա համար: Կարծում եմ՝ ուրախ կլինի այս երեկո: Խումբը, որը նվագելու է այնտեղ այս երեկո, շատ լավ երաժշտություն է նվագում՝ պարելու համար: Հավանաբար իմ ընկերներից մի քանիսն էլ այնտեղ կլինեն: Դա մեր սիրելի պարային ակումբն է:

...

Ընդունարանի աշխատող: Կարո՞ղ եմ օգնել ձեզ:

Tim: Yes, we would like a table near the dance floor. There'll be four of us.

Receptionist: Is this table all right?

Tim: Yes, fine.

Sheila: Are we too early?

Tim: No, Mark will be here in a few minutes. Oh, he's coming. I'll introduce him to you.

Mark: I'm sorry, I'm late. I had to go to the garage to park my car.

Tim: Let's get some drinks.

Sheila: The music's too loud for listening and sitting is boring. It's marvelous for dancing. Let's dance. I love this kind of music.

Questions for discussion

Հարցեր քննարկման համար

1. Do you enjoy dancing?
2. Have you ever asked a man for a dance?

Թիմ: Այո՛, մենք կցանկանայինք սեղան պարահրապարակին մոտ: Մենք չորս հոգով ենք լինելու:

Ընդունարանի աշխատող: Այս սեղանը հարմար է:

Թիմ: Այո՛, հիանալի է:

Շեյլա: Շա՛տ շուտ ենք եկել:

Թիմ: Ոչ՛, Մարկը մի քանի րոպեից այստեղ կլինի: Օ՛, նա գալիս է: Ես կծանոթացնեմ նրան քեզ հետ:

Մարկ: Կներե՛ք, ուշացա: Ես ստիպված էի գնալ ավտոտնակ՝ մեքենան կանգնեցնելու համար:

Թիմ: Եկե՛ք որոշ խմիչքներ վերցնենք:

Շեյլա: Երաժշտությունը շատ բարձր է՝ լսելու համար, և նստելը ձանձրալի է, այն պարելու համար է սքանչելի: Եկե՛ք պարենք: Ես սիրում եմ այս տիպի երաժշտություն:

3. Which is your favourite discotheque?
4. What dances do you like to dance?
5. How does dancing affect your mood?

d) Sports

Սպորտ

Useful vocabulary

game – խաղ	sailing – նավարկություն
chess – շախմատ	cycling – հեծանվասպորտ
billiards – բիլիարդ	horse-racing – ձիարշավ
basket-ball – բասկետբոլ	climbing – մագլցում
volley-ball – վոլեյբոլ	wrestling – ըմբշամարտ
hand ball – ձեռքի գնդակ	weightlifting – ծանրամարտ
tennis – թենիս	jumping – ցատկ, թռիչք
boxing – բռնցքամարտ	competition – մրցույթ
football – ֆուտբոլ	goal – գոլ
hockey – հոկեյ	to train – մարզել
golf – գոլֆ	skating-rink – սահադաշտ
skiing – դահուկասահք	swimming-pool – լողավազան
skating – չմշկասահք	world cup – աշխարհի գավաթ
badminton – բադմինտոն	trainer, coach – մարզիչ
fencing – սուսերամարտ	gymnasium – մարզադահլիճ
swimming – լող	to go in for sports – գնալ սպորտի, զբաղվել սպորտով
rowing – թիավարում	

Alex: What kind of sports are most popular in your city?

Max: Well, I think swimming,

Ալեքս: Սպորտի ո՞ր ձևն է առավել հայտնի Ձեր քաղաքում:

Մաքս: Դե, ես կարծում եմ, լո-

basket-ball and of course football, which is popular all over the world.

Alex: Do you go in for sports?

Max: I used to go swimming, when I was a boy. I like to play chess very much, but I'm not a professional player, I'm an amateur. I'm also a football fan. I'm really looking forward to the match. Unfortunately, today's football match was cancelled because of rain.

Alex: Really? What about yesterday's match?

Max: Oh, it was an exciting game, and the results were perfect.

Alex: Well, I would like to see a football match at the stadium.

Max: Okay, I'll get tickets for the next match and we'll go.

ըը, բասկետբոլը և, իհարկե, ֆուտբոլը, որը տարածված է ողջ աշխարհում:

Ալեքս: Դու սպորտով զբաղվո՞ւմ ես:

Մաքս: Ես լողի էի գնում երիտասարդ ժամանակ: Ես շատ եմ սիրում շախմատ խաղալ, բայց ես պրոֆեսիոնալ խաղացող չեմ, ես սիրողական խաղացող եմ: Ես նաև ֆուտբոլասեր եմ: Ես անհամբեր սպասում եմ ֆուտբոլի խաղին: Դժբախտաբար, այսօրվա ֆուտբոլային խաղը հետաձգվեց անձրևի պատճառով:

Ալեքս: Իսկապե՞ս: Իսկ երեկվա՞ խաղը:

Մաքս: Օ՛, հետաքրքիր խաղ էր, և արդյունքները հիանալի էին:

Ալեքս: Դե, ես կուզենայի ֆուտբոլի խաղը մարզադաշտում նայել:

Մաքս: Շատ լավ, ես ձեռք կբերեմ տոմսեր հաջորդ խաղի համար, և մենք կգնանք:

Questions and topics for discussion

Հարցեր և թեմաներ քննարկման համար

1. What is your favourite sport?
2. Do you go in for sport?
3. Are you a football fan?
4. Do you have a favourite sportsman?
5. Speak about the kind of sport that you prefer.

UNIT 10

Education, Occupation, Job

Կրթություն, զբաղմունք, աշխատանք

Useful vocabulary

school – դպրոց	encyclopedia – հանրագիտարան
nursery school – մանկապարտեզ	business and management – բիզնես և կառավարում
primary school – տարրական դպրոց	economics – տնտեսագիտություն
infant school – 5-7 տարեկան երեխաների դպրոց	mathematics – մաթեմատիկա
junior school – 8-11 տարեկան երեխաների դպրոց	history – պատմություն
secondary (comprehensive) school – 11-16 տարեկան երեխաների դպրոց	law – իրավագիտություն, օրենք
high school – ավագ դպրոց	philosophy – փիլիսոփայություն
boarding school – գիշերօթիկ դպրոց	chemistry – քիմիա
private school – մասնավոր դպրոց	literature – գրականություն
higher education – բարձրագույն կրթություն	psychology – հոգեբանություն
college – քոլեջ	faculty – ֆակուլտետ
university – համալսարան	department – բաժին
freshman (Am.) – առաջին կուրսի ուսանող	lecture-room – լսարան
	post-graduate – ասպիրանտ
	pupil – աշակերտ
	pass the exam – հանձնել քննություն
	fail in the exam – կտրվել քննությունը ձախողել
	driver – վարորդ

sophomore (Am.) – երկրորդ կուրսի ուսանող
 junior (Am.) – երրորդ կուրսի ուսանող
 senior (Am) undergraduate – չորրորդ կուրսի ուսանող
 enter – ընդունվել
 finish, graduate from – ավարտել
 entrance examination – ընդունելության քննություն
 examining board – քննական հանձնաժողով
 to be (fall) behind – հետ մնալ
 library – գրադարան
 reading-hall – ընթերցասրահ

free of charge education – անվճար ուսուցում
 engineer – ինժեներ
 painter – նկարիչ
 builder – շինարար
 economist – տնտեսագետ
 chemist – քիմիկոս
 sociologist – սոցիոլոգ
 lawyer – իրավաբան
 linguist – լեզվաբան
 designer – նախագծող
 physicist – ֆիզիկոս
 tuition – ուսման վարձ
 historian – պատմաբան
 dictionary – բառարան

a) On Education

Կրթության մասին

Eric: What education do you have?

Էրիկ: Ի՞նչ կրթություն ունեք:

David: I have a higher education.

Դավիթ: Բարձրագույն կրթություն ունեմ:

Eric: What educational institution have you graduated from?

Էրիկ: Ի՞նչ ուսումնական հաստատություն եք ավարտել:

David: I finished the secondary school 5 years ago.

Դավիթ: Ես 5 տարի առաջ ավարտել եմ միջնակարգ դպրո-

Then I graduated from the University last year.

Eric: What faculties does your University have?

David: Oh, there are many faculties. I've graduated the faculty of history.

Eric: You know, I'm interested in the system of education in your country. How many years does it take to get a higher education?

David: You need 4 years to get a Bachelor's degree and 2 years more to get a Master's degree.

Eric: Do you pay for tuition? And how much does tuition cost?

Eric: It depends in what faculty you study.

David: What types of schools and universities do you have in your country?

Eric: There are private and public schools. In public

ցը: Այնուհետև՝ անցալ տարի, ավարտել եմ համալսարանը

Էրիկ: Ի՞նչ ֆակուլտետներ ունի Ձեր համալսարանը:

Դավիթ: Օ՛, շատ ֆակուլտետներ կան: Ես ավարտել եմ պատմության ֆակուլտետը:

Էրիկ: Գիտես՝ ինձ հետաքրքրում է Ձեր երկրի կրթական համակարգը: Քանի՞ տարի է պահանջվում բարձրագույն կրթություն ստանալու համար:

Դավիթ: Ձեզ հարկավոր է չորս տարի բակալավրի աստիճան ստանալու համար և ևս երկու տարի մագիստրոսի աստիճանի համար:

Էրիկ: Դուք ուսման վարձ տալի՞ս եք: Եվ որքա՞ն արժի ուսման վարձը:

Էրիկ: Դա կախված է նրանից, թե ինչ ֆակուլտետում եք սովորում:

Դավիթ: Ի՞նչ տիպի դպրոցներ և համալսարաններ ունեք Ձեր երկրում:

Էրիկ: Կան մասնավոր և պետական դպրոցներ: Պետական դպրոցների աշակերտները

schools pupils don't have to pay tuition. The education there is free of charge. As for universities, maybe it is surprising but private universities are cheaper, than state ones.

David: Are there students who can study free of charge? And can they get pension and grant.

Eric: Yes, of course. In state universities it is quite possible.

David: At what age do children begin school?

Eric: At the age of six.

David: When does the academic year begin?

Eric: On the first of September.

David: And when do the students have their holidays?

Eric: They have their summer holidays at the end of June and the winter holidays at the end of January.

ստիպված չեն ուսման վարձ տալ: Կրթությունն այնտեղ անվճար է: Ինչ վերաբերում է համալսարաններին, միգուցե զարմանալի է, բայց մասնավոր համալսարաններն ավելի էժան են, քան պետականները:

Դավիթ: Կա՞ն ուսանողներ, որոնք կարող են սովորել՝ առանց ուսման վարձ վճարելու: Եվ կարո՞ղ են նրանք կրթաթոշակ և դրամաշնորհ ստանալ:

Էրիկ: Այո՛, իհարկե: Պետական համալսարաններում դա միանգամայն հնարավոր է:

Դավիթ: Ո՞ր տարիքում են երեխաները գնում դպրոց:

Էրիկ: Վեց տարեկանում:

Դավիթ: Ե՞րբ է սկսվում ուսումնական տարին:

Էրիկ: Սեպտեմբերի 1-ին:

Դավիթ: Եվ ե՞րբ են ուսանողներն արձակուրդներ ունենում:

Էրիկ: Ամառային արձակուրդներ նրանք ունենում են հունիսի վերջին, իսկ ձմեռային արձակուրդներ՝ հունվարի վերջին:

David: Do you have any students from other countries?

Eric: Yes, many, especially in medical university.

David: Would you like to continue your education and become a post-graduate?

Eric: I am thinking about it.

David: When do the entrance examinations start?

Eric: From June.

David: Thank you for valuable information.

Դավիթ: Այլ երկրներից ուսանողներ ունե՞ք:

Էրիկ: Այո՛, շատ, հատկապես բժշկական համալսարանում:

Դավիթ: Կցանկանայի՞ր շարունակել ուսումդ և դառնալ ասպիրանտ:

Էրիկ: Ես մտածում եմ այդ մասին:

Դավիթ: Ե՞րբ են սկսվում ընդունելության քննությունները:

Էրիկ: Հունիսից:

Դավիթ: Շնորհակալ եմ արժեքավոր տեղեկատվության համար:

Questions and topics for discussion

Հարցեր և թեմաներ քննարկման համար

1. What age do children usually start elementary school?
2. What age do children usually leave secondary school?
3. How important is education in your country?
4. Do most people go on to higher education?
5. Does your country have a good educational system?
6. How do you feel about tests and examinations? Are they necessary or not?
7. What are the advantages and disadvantages of distant learning?
8. Is education only for the young? Should people learn after they have grown up?

9. Do you enjoy learning new things? Would you ever want to learn a third language?
10. Do you think your university is a good one? Why or why not?

b) Job

Job Vacancy

Armen was watching TV when the telephone rang. It was his American friend Alen.

Alen: Armen, I hope I'm not calling too late.

Armen: No, Alen. How are you?

Alen: I'm fine. I'm calling you at such a late hour because there's good news for you. An hour ago, I spoke to a friend of mine. He's on the board of directors at "A & B" company. They have an immediate opening for a programmer. They are looking for a specialist in this field. I told my friend about you. He wants to know if you can come tomorrow for an interview. You shouldn't miss this opportunity.

Աշխատանք

Ազատ աշխատատեղ

Արմենը հեռուստացույց էր դիտում, երբ հեռախոսը զանգեց: Նրա ամերիկացի ընկեր Ալենն էր:

Ալեն: Արմեն, հուսով եմ շատ ուշ չեմ զանգել:

Արմեն: Ո՛չ, Ալեն: Ինչպե՞ս ես:

Ալեն: Ես լավ եմ: Այսօրան ուշ զանգում եմ, քանի որ լավ նորություն ունեմ քեզ համար: Մի ժամ առաջ խոսեցի իմ ընկերներից մեկի հետ: Նա «A & B» ընկերության տնօրենների խորհրդի անդամ է: Նրանց շտապ ծրագրավորող է հարկավոր: Նրանք մասնագետ են փնտրում այս ասպարեզում: Ես պատմել եմ ընկերոջս քո մասին: Նա ուզում է իմանալ, թե դու կարող ես վաղը գնալ հարցազրույցի: Դու չպետք է բաց թողնես այս հնարավորությունը:

Armen: Yes, you're right. But I'm a bit afraid because of my poor English.

Alen: Stop worrying about it. All you have to do is to explain your previous experience. Don't forget to take your resume.

Armen: Okay. Tell me the address.

Արմեն: Այո՛, դու ճիշտ ես: Բայց ես մի քիչ վախենում եմ անգլերենիս վատ իմացության պատճառով:

Ալեն: Մի՛ անհանգստացիր դրա համար: Քեզանից ընդամենը պահանջվում է խոսել քո նախկին աշխատանքային փորձի մասին: Չոռոտանաս վերցնել քո ինքնակենսագրությունը:

Արմեն: Լավ, ասա՛ հասցեն:

Preparing a Resume/CV

Ինչպե՞ս կազմել ինքնակենսագրական

Jack: I'm pleased to meet you.

Peter: I'm happy to see you.

Jack: So you're a newcomer from Armenia. How long have you been in New York?

Peter: About ten months.

Jack: Do you have a job?

Peter: Yes, I do. But that's a sad story. I'm an electronics engineer without American experience. Now I'm a cab driver.

Ջեք: Ուրախ եմ ծանոթանալ Ձեզ հետ:

Փիթեր: Ուրախ եմ տեսնել Ձեզ:

Ջեք: Ուրեմն Դուք նոր եք եկել Հայաստանից: Որքա՞ն ժամանակ է՝ Նյու Յորքում եք:

Փիթեր: Մոտ 10 ամիս:

Ջեք: Աշխատանք ունե՞ք:

Փիթեր: Այո՛, ունեմ: Բայց դա տխուր պատմություն է: Ես էլեկտրոնիկայի ինժեներ եմ, բայց առանց ամերիկյան փորձի: Այժմ ես տաքսու վարորդ եմ:

Jack: Don't give way to despair. If you have a good professional background sooner or later you will get a job in your special field. Do you have a resume or CV?

Peter: I have. Here it is.

Jack: (reading the resume) This kind of resume won't get you a high-level job. These long words and names are rather confusing for an American employer.

Peter: But my resume should reflect my professional experience.

Jack: That's not enough. No doubt, you have advanced knowledge. But what kind of position do you want? What abilities qualify you for a job as an electronics engineer? You should tell about your strengths and experiences which will let you do that job.

Peter: Sometimes it is rather

Ջեք: Մի՛ հիասթափվեք: Եթե Դուք ունեք լավ մասնագիտական պատրաստվածություն, ուրեմն վաղ թե ուշ կգտնեք աշխատանք Ձեր մասնագիտական ոլորտում: Ունե՞ք ինքնակենսագրական:

Փիթեր: Ունեմ: Ահա:

Ջեք: (Կարդում է ինքնակենսագրականը):

Այսպիսի ինքնակենսագրականով Դուք բարձրակարգ աշխատանք չեք ստանա: Այս երկար բառերն ու անունները կշփոթեցնեն ամերիկացի գործատիրոջը:

Փիթեր: Բայց իմ ինքնակենսագրականը պետք է արտացոլի իմ մասնագիտական փորձը:

Ջեք: Դա բավական չէ: Կասկած չկա՝ Դուք ունեք բարձր գիտելիքներ: Բայց ի՞նչ պաշտոն եք ուզում: Ի՞նչ ունակություններ են որակում Ձեզ էլեկտրոնային ինժեների աշխատանքի համար: Դուք պետք է պատմեք Ձեր ուժեղ կողմերի և փորձի մասին, որոնք թույլ կտան Ձեզ կատարել այդ աշխատանքը:

Փիթեր: Երբեմն բավականին դժ-

difficult to decide what to stress and what to leave out.

Jack: An employer's main interest is in what you can do for the company. Include information that shows that you're the right kind of person for the job. If he realizes that you're the right man for a particular position, he will give you an appointment. So, write another resume and show it to me.

Peter: Thank you very much.

վար է որոշել՝ ինչը շեշտել, ինչը բաց թողնել:

Ջեք: Գործատուի հիմնական հետաքրքրությունը այն է, թե ինչ կարող եք Դուք անել ընկերության համար: Ընդգրկե՛ք սեղեկատվություն, որը ցույց է տալիս, որ հենց Դուք եք հարմար այդ աշխատանքի համար: Եթե նա հասկանա, որ Դուք հարմար եք հենց այդ պաշտոնի համար, նա Ձեզ հետ գործնական հանդիպում կնշանակի: Ուրեմն գրե՛ք մեկ այլ ինքնակենսագրական և ցո՛ւյց տվեք այն ինձ:

Փիթեր: Շատ շնորհակալություն:

Preparing for a Job Interview

Ինչպե՞ս պատրաստվել հարցազրույցի՝ աշխատանքի ընդունվելու համար

Jack: Now you have a reasonable resume. Before going to the interview try to get information about the company or the job you would like to get into. For example, if you have an interview at a large

Ջեք: Այժմ Դուք ընդունելի ինքնակենսագրական ունեք: Նախքան հարցազրույցի գնալը փորձե՛ք ձեռք բերել սեղեկատվություն այն ընկերության մասին կամ այն աշխատանքի մասին, որի համար դիմել եք: Օրինակ, եթե Դուք հարցազրույց ունեք

electronics firm, you will make a better impression when you are familiar with articles about that company. If you are well-informed, your confidence is up. You are familiar with the American terminology in your field. You won't be nervous during the interview. Your best guide is to rely on your own common sense. However, there are some basic rules common to interviewers.

Peter: Could you give me some examples?

Jack: When greeting the representative of the company, wait until he moves to shake hands. Wait until he offers you to sit. The most common questions are: Why are you interested in joining our company? What do you know about the company? Do you enjoy working with others? Are you willing to

էլեկտրոնիկայի մեծ հիմնարկությունում, ավելի լավ տպավորություն կթողնեք, եթե տեղյակ լինեք այդ ընկերությանը վերաբերող մանրամասներին: Եթե Դուք լավ եք տեղեկացված, շատ ինքնավստահ եք: Դուք ծանոթ եք Ձեր ոլորտի ամերիկյան տերմիններին: Դուք հարցազրույցի ժամանակ չեք նյարդայնանա: Ձեր ամենալավ սկզբունքն է հենվել սեփական բանականության վրա: Ինչևէ, կան մի քանի հիմնական կանոններ, որոնք օգտագործվում են հարցազրույց վարողների կողմից:

Փիթեր: Կարո՞ղ եք մի քանի օրինակ բերել:

Ջեք: Ընկերության ներկայացուցչին բարևելիս սպասե՛ք այնքան, մինչև ինքը ձեռքը մեկնի, որ բարևի: Սպասե՛ք այնքան, մինչև նա առաջարկի Ձեզ նստել: Ամենաընդհանուր հարցերն են՝ ինչո՞ւ եք հետաքրքրված աշխատել մեր ընկերությունում, ի՞նչ գիտեք ընկերության մասին, Ձեզ հաճելի՞ է աշխատել մյուսների հետ, Դուք պատրա՞ստ եք աշ-

work overtime? What are your greatest strengths for this job?

Peter: Are there topics that I should avoid discussing?

Jack: In discussing your previous jobs, avoid criticizing former employers, don't discuss personal or financial problems, unless you're asked.

Peter: If I'm offered a job, is it appropriate to ask questions referring to the salary?

Jack: Absolutely. You can state the salary you want.

Peter: I greatly appreciate you for giving me this valuable information.

խատել արտաժամյա: Որո՞նք են Ձեր ամենաուժեղ կողմերն այս աշխատանքի համար:

Փիթեր: Կա՞ն թեմաներ, որոնք ես պետք է խուսափեմ քննարկել:

Ջեք: Նախկին աշխատանքի մասին խոսելիս խուսափե՛ք քննադատել Ձեր նախկին գործատուներին, մի՛ քննարկեք անձնական կամ ֆինանսական հարցեր, մինչև Ձեզ չհարցնեն:

Փիթեր: Եթե ինձ առաջարկվի աշխատանք, տեղի՞ն է հարցեր տալ աշխատավարձի մասին:

Ջեք: Միանգամայն: Դուք կարող եք նշել այն աշխատավարձի չափը, որը Դուք ուզում եք:

Փիթեր: Ես շատ զգացված եմ Ձեր տված արժեքավոր տեղեկատվության համար:

Questions and topics for discussion

Հարցեր և թեմաներ քննարկման համար

1. Would you like to work from home?
2. What are the advantages and disadvantages of working from home?
3. What are your strengths and weaknesses?

4. Should you always tell the truth when writing your resume/CV?
5. Where do you see yourself in four or five years?
6. Is it better to be an employer or an employee?
7. What kind of job would you like to have in the future?
8. How difficult is it to get a job in your country?
9. Can you get on and work well with other people?
10. How would your co-workers describe your personality?

ՆԱՐԻՆԵ ԱԼԲԵՐՏԻ ԳԱՍՊԱՐՅԱՆ

ԶԱՐԳԱՑՐԵ՛Ք ՁԵՐ ԲԱՆԱՎՈՐ ԽՈՍՔԸ

(Միջին մակարդակ)

NARINE A. GASPARYAN

BRUSH UP YOUR TALK

(Intermediate level)

Համակարգչային ձևավորումը՝ Կ. Չալաբյանի
Կազմի ձևավորումը՝ Ա. Պատվականյանի
Հրատ. խմբագրումը՝ Մ. Հովհաննիսյանի

Տպագրված է «ՎԱՌՄ» ՍՊԸ-ում:
Ք. Երևան, Տիգրան Մեծի 48, բն. 43

Ստորագրված է տպագրության՝ 22.11.2021:
Չափսը՝ 60x84 ¹/₁₆: Տպ. մամուլը՝ 7.25:
Տպաքանակը՝ 100:

ԵՊՀ հրատարակչություն
ք. Երևան, 0025, Ալեք Մանուկյան 1
www.publishing.am

PUBLISHING HOUSE
YEREVAN 2021
publishing.ysu.am